Ministerstvo
životního prostředí

Povolovací řízení k vypouštění odpadních vod

Stanovení přísnějších emisních limitů v návaznosti na plány povodí a judikaturu

Ing. Tereza Slámová

24. září 2026

Jak má vodoprávní úřad dojít od požadavku na ochranu vodního útvaru ke konkrétní, technicky dosažitelné a řádně odůvodněné hodnotě emisního limitu?

Postup při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových se zaměřením na případné zpřísnění emisních limitů v souladu s PP.

01

PODKLADY A ROLE SUBJEKTŮ

- Žadatel,
- správce povodí,
- správce vodního toku,
- vodoprávní úřad.

02

DŮVODY PRO ZPŘÍSNĚNÍ

- Vazba na stav vodního útvaru,
- cíle ochrany vod,
- plán povodí a relevantní opatření.

03

HODNOTY „p“ A „m“

- Z jakých podkladů konkrétní hodnoty odvodit,
- jak postupovat, pokud nejsou v podkladech přímo uvedeny.

04

BAT A TECHNICKÁ DOSAŽITELNOST

- Jak pracovat s BAT, technologií konkrétní ČOV, provozními údaji a tvrzením, že požadovaný limit není dosažitelný.

05

ODŮVODNĚNÍ ROZHODNUTÍ

- Jak vypořádat podklady a námitky,
- jak vysvětlit proč a na základě čeho byly konkrétní emisní limity stanoveny.

VÚ nemusí být pouze adresátem opatření

➢ Zkušenosti z povolovací praxe se mohou vracet zpět do plánování v oblasti vod.

1

POVOLOVACÍ PRAXE VÚ

VÚ zná konkrétní problémy svého území

- opakující se problémy při vypouštění
- konkrétní recipienty a zdroje znečištění
- praktické možnosti a limity řešení

2

PODNĚTY A SPOLUPRÁCE

Zkušenosti lze přenést do plánování

- spolupráce se správci povodí
- podněty z rozhodovací praxe
- identifikace problémů vhodných k systémovému řešení

3

PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VOD

Problém lze promítnout do programu opatření

plán dílčího povodí
→ program opatření
→ konkrétní list opatření

Do února 2027
připomínkové řízení k PP

4

DALŠÍ ROZHODOVÁNÍ VÚ

Konkrétnější opatření = lepší podklad

- proč je zásah potřebný
- kterých zdrojů se týká
- jakého výsledku má být dosaženo

ZKUŠENOST Z PRAXE = KVALITNĚJŠÍ PLÁNOVÁNÍ

ROLE VÚ V PLÁNOVÁNÍ

Krajské úřady se na pořizování plánů dílčích povodí podílejí ve spolupráci se správci povodí; ostatní VÚ mohou přispívat zejména podněty a znalostí konkrétních problémů území.

➢ **Pokud v praxi opakovaně narážíte na problém, který stávající plán nebo list opatření neřeší dostatečně konkrétně, přeneste tuto zkušenost zpět do procesu plánování.**

PRÁVNÍ ZÁKLAD ŘÍZENÍ:

Povolování a změna povolení k vypouštění odpadních vod

➢ Jak na sebe navazují klíčová ustanovení vodního zákona při stanovení emisních limitů.

§ 8

POVOLENÍ

Vypouštění odpadních vod do vod povrchových vyžaduje povolení vodoprávního úřadu.

§ 9

OBSAH POVOLENÍ

Povolení je časově omezené. VÚ stanoví účel, rozsah, povinnosti a případné podmínky.

§ 9a

ŽÁDOST A PODKLADY

Vymezuje obsah žádosti a podklady, které jsou její součástí. Podrobněji vyhl. 429/2024 Sb.

§ 23 + § 23a

CÍLE OCHRANY VOD

Plánování v oblasti vod a cíle ochrany vod tvoří rámec, který se promítá do plánů povodí a rozhodování VÚ.

§ 38 STANOVENÍ EMISNÍCH LIMITŮ

odst. 9

VÚ stanovuje emisní limity

odst. 10

Co musí zohlednit

➢ Potřebu dosažení nebo zachování dobrého stavu vod a možnosti omezení znečištění.

odst. 11

Kdy limit zpřísnit

➢ Vyžadují-li to cíle plánu povodí, cíle ochrany vod nebo přímo použitelná NEK EU, VÚ stanoví přísnější limit.

* BAT tvoří hranici technické dosažitelnosti.

➢ Právní jádro pro určení konkrétních podmínek vypouštění.

§ 12

A CO JIŽ PLATNÉ POVOLENÍ?

Je-li to nezbytné k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí, VÚ povolení změní nebo zruší.

! V praxi je nutné dostatečně prokázat nezbytnost zásahu a vazbu konkrétního limitu na dosažení cíle.

PROVÁDĚCÍ RÁMEC

NV č. 401/2015 Sb.	vyhl. č. 429/2024 Sb.	správní řád

§ 54 **Vyjádření správce povodí = odborný podklad pro rozhodování VÚ.**

Co musí VÚ vědět před stanovením konkrétního emisního limitu?

OD PODÁNÍ ŽÁDOSTI K PODKLADŮM PRO ROZHODNUTÍ

01 ŽÁDOST + ZÁKONEM STANOVENÉ PODKLADY

Řízení začíná žádostí. Žadatel předkládá její náležitosti a přílohy podle § 9a vodního zákona.

02 KONTROLA ÚPLNOSTI

VÚ nejprve ověří, zda žádost obsahuje požadované náležitosti a podklady. Chybějící náležitosti je nutné doplnit.

03 POSOUZENÍ DOSTATEČNOSTI PODKLADŮ

Formálně úplná žádost ještě nemusí poskytovat dostatečný podklad pro stanovení konkrétních podmínek vypouštění.

04 DOPLNĚNÍ SKUTKOVÉHO STAVU

Pokud podklady neumožňují spolehlivě rozhodnout, je třeba skutkový stav doplnit před stanovením konkrétního limitu.

FORMÁLNÍ ÚPLNOST ≠ DOSTATEČNĚ ZJIŠTĚNÝ SKUTKOVÝ STAV

PŘED ROZHODNUTÍM MUSÍ BÝT Z PODKLADŮ ZŘEJMÉ:

- **PROČ** je zpřísnění potřebné?
- **PROČ PRÁVĚ TATO HODNOTA** je odůvodněná?
- **JE LIMIT** technicky dosažitelný?

Kdo odpovídá na jakou otázku?

ODBORNÉ PODKLADY A ROLE JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ

SPRÁVCE POVODÍ

Co potřebuje recipient?

- stav vodního útvaru a cíle ochrany vod
- plán povodí a opatření
- potřeba omezení znečištění
- posouzení návrhu hodnot emisních limitů

§ 54 odst. 4 VZ

Stanovisko správce povodí zahrnuje posouzení návrhů hodnot emisních limitů z hlediska souladu s § 38 odst. 9.

VODOPRÁVNÍ ÚŘAD

1. vyhodnotí odborné podklady
2. posoudí případné rozpory
3. stanoví konkrétní p / m
4. vysvětlí a odůvodní svůj závěr

ŽADATEL / PROVOZOVATEL ČOV

Co dokáže konkrétní ČOV?

- velikostní kategorie
- technologie a uspořádání ČOV
- způsob provozu
- skutečně dosahované hodnoty

VÚ neplní roli technologa ČOV.

JUDIKATURA

NSS 22 As 23/2025-55

[40] zdůrazňuje, že § 38 odst. 11 vodního zákona používá imperativ **„stanoví"**, nikoli „může stanovit". Přísnější limity tedy **nejsou fakultativní možností** vodoprávního úřadu, nýbrž jeho **zákonnou povinností**, pokud to cíle plánu povodí vyžadují.

Je zpřísnění v konkrétním případě potřebné?

OVĚŘTE POTŘEBU ZPŘÍSNĚNÍ Z PRIMÁRNÍCH PODKLADŮ

HLAVNÍ PRAVIDLO **Stanovisko správce povodí je důležitý odborný podklad, ale VÚ by měl znát i samotný plán a konkrétní list opatření. Teprve z jejich obsahu a vazby na dané vypouštění posoudí, zda je zpřísnění potřebné.**

PLÁN POVODÍ

KONKRÉTNÍ LIST OPATŘENÍ

STANOVISKO SPRÁVCE POVODÍ

VAZBA NA ČOV

CO MÁ VÚ V LISTU OPATŘENÍ HLEDAT?

- Jakého vodního útvaru / území se opatření týká?
- Jaký problém a ukazatel znečištění řeší?
- Jakého cíle má být opatřením dosaženo?
- Požaduje obecné snížení, konkrétní opatření, nebo konkrétní hodnoty?
- Vztahuje se opatření právě k posuzovanému vypouštění?

§ 38 odst. 11 VZ Povinnost zpřísnit může vyvolat: cíle stanovené v příslušném plánu povodí • cíle ochrany vod • normy environmentální kvality stanovené přímo použitelným předpisem EU.

Jak číst konkrétní list opatření?

1. PROČ SE OPATŘENÍ TÝKÁ ČOV?

Typ opatření	základní
Podtyp opatření	-
Typ listu opatření	B

Popis opatření

Současný stav

Dostupnost fosforu určuje úživnost povrchových vod a sladkovodních ekosystémů. Fosfor je v povrchových vodách ČR nejdůležitější živinou a následně je jeho množství v přímé souvislosti s výskytem vegetačních zákalů a sinicových vodních květů. Nadbytek fosforu vede k degradaci ekosystémů (včetně mořských) a následně ke zhoršení ekologického stavu/potenciálu útvarů povrchových vod. Zvýšená přítomnost řas, zejména sinic, limituje využívání těchto vod především jako vod určených k odběru pro lidskou spotřebu a koupacích vod.

Zdrojem sloučenin fosforu v povrchových vodách jsou především bodové zdroje znečištění – splašky a městské odpadní vody. Přísun fosforu do povrchových vod z plošných zdrojů je ve většině povodí z pohledu eutrofizace méně významný. Opatření směřující proti eutrofizaci vodních nádrží, potažmo zlepšení ekologického potenciálu útvarů povrchových vod kategorie jezero, proto musí být zaměřena primárně na omezení vnosu sloučenin fosforu z bodových zdrojů.

Nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, (dále jen „nařízení vlády č. 401/2015 Sb.“), stanoví v příloze č. 1 Emisní standardy ukazatelů přípustného znečištění odpadních vod pro čistírny odpadních vod pro celkový fosfor (P_{celk}) pouze pro jednotlivé kategorie ČOV nad 2000 EO. Tyto emisní standardy jsou však v podmínkách ČR benevolentní a neumožňují dosáhnout dobrého stavu nebo potenciálu celé řady útvarů povrchových vod.

Vodoprávní úřad, který vydává povolení k nakládání s vodami – k vypouštění odpadních vod dle § 8 odst. 1 bod c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, v nich stanoví vedle obecných náležitostí i náležitosti vyplývající z § 38 odst. 10 vodního zákona

Fosfor → především bodové zdroje: splašky a městské odpadní vody.

2. CO KONKRÉTNĚ LIST POŽADUJE?

Cílem tohoto listu opatření je vymezit vodní útvary, ve kterých je nutno stanovit přísnější emisní limity – množství a koncentrace vypouštěného znečištění pro P_{celk} (§ 38 odst. 10 vodního zákona) v povolení k vypouštění odpadních vod při výstavbě nové nebo při změně stávající (intenzifikaci) čistírny odpadních vod tak, aby byla snížena především eutrofizace vodárenských nádrží a povrchových vod určených ke koupání.

Návrhový stav

V povodí vybraných níže uvedených útvarů povrchových vod (dále jen „dotčených vodních útvarů“), které spadají do povodí vodní nádrže Orlík I, uplatní vodoprávní úřad přísnější emisní limity pro P_{celk} při povolování vypouštění odpadních vod z mechanicko-biologických čistíren odpadních vod (MB ČOV), než jaké jsou stanoveny v příloze č. 1 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. v těchto případech:

1. Při povolování vypouštění odpadních vod z nově vybudovaných MB ČOV dle ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona.
2. Při změnách povolení k vypouštění odpadních vod, včetně prodlužování doby platnosti.
3. Při rozhodování vodoprávních úřadů na základě § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona. V dotčených vodních útvarech stanoví příslušný vodoprávní úřad při povolování vypouštění odpadních vod, místo emisních standardů uvedených v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 401/2015 Sb., následující emisní standardy pro ukazatel znečištění P_{celk}:

Kategorie ČOV (EO)	Emisní standardy pro P_{celk}	
	průměr (mg/l)	m (mg/l)
< 500	2,0	5
501 – 2000	1,0	3
2001 – 10 000	0,7	2
10 001 – 100 000	0,5	1
> 100 000	0,3	0,8

Podle ustanovení odst. 10 a 12 § 38 vodního zákona sice platí, že vodoprávním úřadem stanovené emisní limity nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod, ale hodnoty uvedené v příloze č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jsou zastaralé a brání dosažení cílů dobrého stavu/potenciálu dotčených vodních útvarů. Proto se tímto opatřením stanoví výše [illegible] hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných [illegible] vod v povodí dotčených vodních útvarů.

Pro dotčené vodní útv[illegible]celi P_{celk} a to následujícím způsobem:

ID VÚ	Název VÚ	medián P_{celk} (mg/l)
HVL_1250	Otava od toku Volšovka po tok Volyňka	0,05
HVL_1260	Volyňka od pramene po tok Spůlka	0,045

< 500 EO → 2 / 5 mg/l

3. TÝKÁ SE TO MÉHO PŘÍPADU?

ID VÚ	Název VÚ	medián P_{celk} (mg/l)
HVL_1450	Mračovský potok od pramene po ústí do Lomnice	0,05
HVL_1460	Kostratecký potok od pramene po ústí do Lomnice	0,05
HVL_1470	Lomnice od toku Hradišťský potok po vzdutí nádrže Orlík II	0,05
HVL_1480	Skalice od pramene po Bezděkovský potok	0,05
HVL_1490	Skalice od toku Bezděkovský potok po Hrádecký (Ostrovský) potok	0,05
HVL_1500	Hrádecký (Ostrovský) potok od pramene po ústí do Skalice	0,05
HVL_1510	Skalice od toku Hrádecký (Ostrovský) potok po ústí do Lomnice	0,05
HVL_1525_J	Nádrž Orlík II na toku Otava	0,040
HVL_2410	Otava od Blanice po vzdutí nádrže Orlík II	0,05
HVL_2510	Otava od toku Volyňka po tok Blanice	0,05

Vodoprávní úřad při povolování vypouštění odpadních vod z MB ČOV přihlédne k potřebě dosáhnout přísnějších hodnot dobrého stavu/potenciálu povrchových vod v ukazateli P_{celk} v dotčených vodních útvarech podle § 38 odst. 10, 11 a 12 vodního zákona.

Vliv 1	1.1 - zdroje znečištění - vypouštění komunálních odpadních vod (z komunálních ČOV nebo přímé vypouštění)
Vliv 2	2.6 - Obyvatelé nepřipojení ke kanalizaci
Klíčový typ opatření 1	Opatření za účelem zabránění vstupu znečištění z městských oblastí, dopravy a stavební infrastruktury nebo jeho omezení.
Jiný klíčový typ (specifikace)	-
Ukazatel a stav vodního útvaru 1	FCH_VZP - všeobecné fyzikálně chemické složky: živinové podmínky - fosfor
Nositel opatření	Vodoprávní úřady, vlastníci a provozovatelé kanalizací a ČOV
Partnerská organizace	-
Náklady investiční (tis. Kč)	110 000
Náklady provozní (tis. Kč/rok)	4000

Dotčený vodní útvar + komunální ČOV + fosfor

VÚ v listu nehledá pouze „číslo“. Ověří celý řetězec: problém ve vodním útvaru → zdroj znečištění → působnost opatření → konkrétní emisní standard.

Jak dojít ke konkrétním hodnotám p / m?

CO ZNAMENÁ p / m?

„p" průměrná koncentrace za kalendářní rok

„m" maximální nepřekročitelná koncentrace

JUDIKATURA

NSS 22 As 23/2025-55
KS č. j. 63 A 31/2024-71

Stanovisko správce povodí navrhuje hodnoty emisních limitů; konkrétní limity následně stanoví VÚ na základě zjištěného stavu.

NSS 22 As 23/2025-55

[44]–[45] Konkrétní hodnota však musí být ukotvena v relevantních podkladech, nikoli stanovena „shůry".

PRAKTICKÝ PŘÍKLAD ČOV ČESTICE

ČOV < 500 EO
mechanicko-biologická ČOV

NV č. 401/2015 Sb.
Pcelk je stanoven až pro ČOV nad 2 000 EO

TECHNICKÝ KONTEXT
chemické srážení P • řízené dávkování Al / Fe soli

ROZHODOVACÍ LINIE V KONKRÉTNÍM PŘÍPADĚ

Existence listu opatření - **LIST HVL30700123;** Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II, HVL_1280 Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka.

STANOVISKO SPRÁVCE POVODÍ
návrh Pcelk
3 / 5 mg/l

→

LIST OPATŘENÍ
snížení vnosu fosforu z bodových zdrojů
< 500 EO → 2 / 5 mg/l

→

ROZHODNUTÍ VÚ
do 31. 12. 2024 → 5 / 8 mg/l
od 1. 1. 2025 → 2 / 5 mg/l

! *Přechodné hodnoty 5/8 mg/l byly stanoveny v konkrétním rozhodnutí VÚ; z tohoto případu nelze dovozovat obecnou povinnost ani obecný způsob stanovení přechodného období.*

Stanovisko správce povodí není „číselník": VÚ hodnotu nepřebírá automaticky. Musí znát její podstatu a vysvětlit, proč v rozhodnutí stanoví právě konkrétní p / m.

BAT: hranice technické dosažitelnosti emisního limitu

JAKOU FUNKCI MÁ BAT PŘI ZPŘÍSNĚNÍ LIMITU?

POŽADOVANÁ HODNOTA
např. Pcelk 0,7 mg/l

→

BAT = OVĚŘENÍ DOSAŽITELNOSTI
technická hranice zpřísnění při použití nejlepších dostupných technik

→

ZÁVĚR PRO VÚ
je hodnota dosažitelná?

Představují odborné měřítko technické dosažitelnosti emisního limitu. Neznamenají však povinnost vodoprávního úřadu před vydáním prvostupňového rozhodnutí ověřovat, zda konkrétní ČOV dokáže tento limit splnit již se svým současným technologickým vybavením.

↳ KS v Praze 51 A 84/2021-83, body [27], [28] a [33].

TECHNOLOGIE

konkrétní technologický proces / zařízení

např. biologické čištění • chemické srážení P • filtrace

X

TECHNIKA = ŠIRŠÍ POJEM

použitá technologie
+
jak je zařízení navrženo • vybudováno • provozováno • udržováno

JUDIKATURA
NSS 22 As 23/2025-55

[22] *Podle § 38 odst. 5 věty druhé a třetí vodního zákona … Při stanovování těchto podmínek je vodoprávní úřad povinen přihlížet k* ***nejlepším dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod, kterými se rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje použité technologie*** *zneškodňování nebo čištění odpadních vod,* ***vyvinuté v měřítku umožňujícím její zavedení za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek a zároveň nejúčinnější pro ochranu vod.***

JUDIKATURA
NSS 22 As 23/2025-55

[24] Přísnější limit nesmí překročit hranici hodnot dosažitelných při použití BAT.

[25] „Techniky“ = technologie + způsob návrhu, vybudování, provozování a údržby zařízení.

[26], [28] VÚ musí pracovat s oběma kategoriemi; techniky jsou širší než technologie.

Kde hledat informace o BAT?

DOKUMENT	CO OBSAHUJE	JAK JEJ VYUŽÍT
Příloha č. 7 NV 401/2015 Sb.	Nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínky jejich použití.	Výchozí národní podklad pro komunální ČOV.
Technické podklady ČOV	Vymezení nejlepších dostupných technik, jejich použitelnosti a případně úrovní emisí BAT-AEL.	Údaje potřebné pro posouzení konkrétního zařízení.
BREF – referenční dokument	Popis používaných a dostupných technik, jejich výkonnosti, použitelnosti a souvisejících podmínek.	Odborný podklad k posouzení možných technik.
Závěry o BAT	Představují referenční základ pro podmínky povolení v příslušném režimu směrnice o průmyslových emisích (IED).	K ověření úrovně stanovení emisního limitu vzhledem k ČOV.

MPO

OTEVŘÍT STRÁNKU ↗

mpo.gov.cz → Průmysl → IPPC → Referenční dokumenty BREF → Nejlepší dostupné techniky (BAT)

Příloha č. 7 NV 401/2015 Sb. obsahuje nejlepší dostupné technologie. Při posuzování hranice dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik nelze automaticky skončit pouze u této tabulky.

Nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínky jejich použití:

Kategorie ČOV [EO]	Nejlepší dostupná technologie	$CHSK_{Cr}$			BSK_5			NL			$N\text{-}NH_4^+$			N_{celk}			P_{celk}		
		koncentrace		účinnost	koncentrace		účinnost	koncentrace		účinnost	koncentrace		účinnost	koncentrace		účinnost	koncentrace		
		p mg/l	m mg/l	[%]	p mg/l	m mg/l	[%]	p mg/l	m mg/l	[%]	prům mg/l	m mg/l	[%]	prům mg/l	m mg/l	[%]	prům mg/l	m mg/l	účinnost [%]
<500	Nízko až středně zatěžovaná aktivace nebo biofilmové reaktory	110	170	75	30	50	85	40	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
500-2000	Nízko zatěžovaná aktivace se stabilní nitrifikací	75	140	75	22	30	85	25	30	12	20	75	-	-	-	-	-	-	-
2001 -10000	Nízko zatěžovaná aktivace se stabilní nitrifikací a se simultánním srážením fosforu + mikrosíta či jiná filtrace	70	120	80	18	25	90	20	30	8	15	80	-	-	-	2	5	75
10001 -100000	Nízko zatěžovaná aktivace s odstraňováním nutrientů +terciární stupeň včetně srážení fosforu eventuelně dávkování externího substrátu	60	100	80	14	20	90	18	25	-	-	-	14	25	70	1,5	3	80
> 100000	Nízko zatěžovaná aktivace s odstraňováním nutrientů + terciární stupeň včetně srážení fosforu, dávkování externího substrátu	55	90	85	10	15	95	14	20	-	-	-	10	16	75	0,7	2	85

CO Z TABULKY ČTU?

- Velikostní kategorii ČOV.
- Jaká technologie je pro tuto kategorii uvedena.
- Požadovaný ukazatel – například Pcelk.
- Dosažitelné hodnoty a způsob jejich vyjádření.
- Porovnám s hodnotami navrženými na základě příslušného opatření.

JUDIKATURA

NSS 22 As 23/2025-55

[27] … Podle § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci se nejlepšími dostupnými technikami rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a způsobů jejich provozování, a podle bodu 1 tohoto ustanovení se technikami rozumí jak použitá technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu. Pro účely zákona o integrované prevenci tím pádem ***nejlepší dostupné techniky sestávají jednak z nejlepších dostupných technologií a jednak z (nejlepšího dostupného) způsobu jejich provozování.***

PRO DOSAŽENÍ NÍZKÝCH KONCENTRACÍ Pcelk NEMUSÍ BÝT ROZHODUJÍCÍ POUZE TO, ZDA ČOV DISPONUJE / NEDISPONUJE CHEMICKÝM SRÁŽENÍM.

Jestliže ČOV nemá zařízení pro chemické srážení fosforu, samo o sobě to neznamená, že vodoprávní úřad nemůže stanovit přísnější limit Pcelk.

Provozovatel může být nucen technologii doplnit nebo upravit provoz, aby nově stanovený limit dodržel.

! To ovšem neznamená, že lze stanovit libovolně přísnou hodnotu bez odborného podkladu.

CO MŮŽE BÝT DŮLEŽITÉ?

- Kde a jak se dávkuje srážecí činidlo,
- jak je dávkování řízeno,
- jak se oddělují vzniklé sraženiny,
- zda je zařazeno další dočištění.

↓

Rozhoduje kombinace technik a jejich provozování, nejen existence jedné technologie.

ZÁVĚRY O BAT

Odstranění fosforu			
(g)	Chemické srážení	Fosfor	Obecně použitelné.
Koncové odstranění pevných látek			
(h)	Koagulace a flokulace	Nerozpuštěné látky	Obecně použitelné.
(i)	Sedimentace		
(j)	Filtrace (např. písková filtrace, mikrofiltrace, ultrafiltrace)		
(k)	Flotace		

Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/902 – strana 11, BAT 12.

MŮŽE VÚ Z TÉTO TABULKY STANOVIT p = 0,5 mg/l A m = 3 mg/l PRO KOMUNÁLNÍ ČOV?

Tabulka 2

Hodnoty BAT-AEL pro přímé vypouštění živin do vodního recipientu

Parametr	BAT-AEL (roční průměr)	Podmínky
Celkový dusík ($N_{celk.}$) (1)	5,0–25 mg/l (2) (3)	Hodnoty BAT-AEL platí v případě, že emise překročí 2,5 t/rok.
Celkový anorganický dusík ($N_{anorg.}$) (1)	5,0–20 mg/l (2) (3)	Hodnoty BAT-AEL platí v případě, že emise překročí 2,0 t/rok.
Celkový fosfor ($P_{celk.}$)	0,50–3,0 mg/l (4)	Hodnoty BAT-AEL platí v případě, že emise překročí 300 kg/rok.

(1) Platí hodnoty BAT-AEL pro celkový dusík nebo BAT-AEL pro celkový anorganický dusík.
(2) Hodnoty BAT-AEL pro $N_{celk.}$ a $N_{anorg.}$ neplatí pro zařízení, v nichž neprobíhá biologické čištění odpadní vody. Dolní meze rozsahu je obvykle dosaženo v případě, že přítok do čistírny biologických odpadních vod obsahuje nízké hodnoty dusíku a/nebo v případě, že nitrifikace/denitrifikace může být provedena za optimálních podmínek.
(3) Pokud je roční průměr účinnosti snížení biochemického znečištění ≥ 70 % (včetně předčištění i koncového čištění), horní mez rozsahu může být vyšší a dosahovat až 40 mg/l pro $N_{celk.}$ nebo 35 mg/l pro $N_{anorg.}$, obojí platí pro roční průměr.
(4) Dolní meze rozsahu je obvykle dosaženo v případě, že se přidá fosfor, aby čistírna biologických odpadních vod správně fungovala, nebo fosfor vzniká v systémech vytápění či chladicích systémech. Horní meze rozsahu je obvykle dosaženo v případě, že zařízení vyrábí sloučeniny obsahující fosfor.

Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/902

BAT-AEL není automaticky p/m

Proč tyto hodnoty nelze přímo převzít pro komunální ČOV?

- **Působnost dokumentu**
  Vztahuje se na vymezené činnosti chemického průmyslu.
- **Způsob vyjádření hodnot**
  Uvedené hodnoty jsou roční průměr, nikoliv dvojice p/m.
- **Podmínky použitelnosti**
  Pro Pcelk. se BAT – AEL použije při emisích přesahujících 300 kg/rok.

Pro komunální ČOV mohou být průmyslové BREF odbornou inspirací, nikoli automatickým právním základem pro převzetí hodnot BAT-AEL do emisních limitů p/m.

Vimperk: jak VÚ ověří technickou dosažitelnost?

PRAKTICKÝ PŘÍKLAD ČOV VIMPERK

mechanicko-biologická ČOV • 9 800 EO • recipient Volyňka / HVL_1260 • odstraňování P + dávkování síranu železitého

PŮVODNÍ POVOLENÍ
2 / 5 mg/l

→

LIST HVL30700123
2 001–10 000 EO
0,7 / 2 mg/l

→

ZPŘÍSNĚNÍ VÚ
0,7 / 2 mg/l

NÁMITKA
„technicky nedosažitelné“

Zdroj hodnoty je známý. Spornou otázkou je její technická dosažitelnost na této konkrétní ČOV.

↓

PRÁCE VODOPRÁVNÍHO ÚŘADU

PROVĚŘIT NÁMITKU
Co konkrétně má dosažení 0,7 / 2 mg/l bránit?

→

DOPLNIT PODKLADY
Pouhé tvrzení nestačí → podle potřeby odborné technologické posouzení ČOV.

→

POSOUDIT BAT
srážení P • provozní nastavení • separace • kalové hospodářství • případné úpravy

Výsledkem musí být dostatečný odborný podklad pro přezkoumatelný závěr VÚ o technické dosažitelnosti.

↓

ROLE BAT
BAT neurčuje, že limit má být právě 0,7 / 2 mg/l. Tato hodnota má podklad v listu opatření.

A co BAT-AEL?
BAT-AEL bývá vyjádřen jako rozsah hodnot, nikoli jako jedno univerzální číslo. Z existence rozsahu tedy **neplyne** „vezmu spodní / horní hranici a tu stanovím jako limit“.
Pokud BAT pracuje s rozmezím dosažitelných hodnot, **VÚ z tohoto rozmezí nemůže „vybrat“ konkrétní emisní limit.**

Praxe není vždy ideální: co může nastat?

HLEDÁNÍ KONKRÉTNÍ HODNOTY „p“ / „m“ A ROLE BAT PŘI OVĚŘENÍ JEJÍ TECHNICKÉ DOSAŽITELNOSTI

LIST OPATŘENÍ OBSAHUJE KONKRÉTNÍ HODNOTY

Správce povodí ve stanovisku odkáže na opatření a posoudí jeho vztah ke konkrétnímu vypouštění.

↓

VÚ ověří působnost opatření + vazbu na ČOV + technickou dosažitelnost.

↓

VÚ stanoví konkrétní p / m a řádně je odůvodní.

LIST POŽADUJE SNÍŽENÍ ZNEČIŠTĚNÍ, ALE KONKRÉTNÍ HODNOTY NEUVÁDÍ

VÚ si konkrétní hodnotu NEMŮŽE zvolit jen z BAT

Správce povodí by měl pro konkrétní recipient / vypouštění odborně podložit, jaká hodnota je potřebná.

↓

VÚ ověří odborný základ + technickou dosažitelnost podle BAT.

↓

VÚ stanoví konkrétní p / m a řádně je odůvodní.

NEMÁM NIC, ALE VÍM, ŽE JE TŘEBA ZPŘÍSNIT

Spolupráce s povodím na vzniku nového opatření

Odborný podklad správce povodí / jiný relevantní odborný podklad pro konkrétní hodnotu.

↓

Vydat povolení na omezenou dobu

↓

VÚ stanoví konkrétní p / m a odůvodní omezení povolení.

CO JE KLÍČOVÉ

Podklad k hodnotě odpovídá na „PROČ PRÁVĚ TATO HODNOTA?“
Dodržení BAT odpovídá na „JE TATO HODNOTA TECHNICKY DOSAŽITELNÁ?“

Odůvodnění: kde hledat argumenty?

§ 68 odst. 3 SŘ č. 500/2004 Sb. — **Důvody výroku • podklady rozhodnutí • úvahy při hodnocení podkladů a výkladu práva • vypořádání návrhů a námitek.**

ČTYŘI OTÁZKY, KTERÉ MUSÍ ODŮVODNĚNÍ USTÁT

1 PROČ JE ZÁSAH / ZPŘÍSNĚNÍ POTŘEBNÉ?

Nové povolení: vazba cíle ochrany / plánu povodí na konkrétní vypouštění.
Změna již platného povolení: navíc vysvětlit nezbytnost zásahu.

§ 38 odst. 11 VZ • při změně povolení § 12 odst. 3 písm. a) VZ

2 PROČ PRÁVĚ TATO HODNOTA p / m?

Ukázat, odkud konkrétní p / m vychází: list opatření → stanovisko správce povodí → případně podpůrné srovnání s hodnotami pro jiné kategorie ČOV.

§ 38 VZ • NSS 22 As 23/2025-55, [44]–[47] – podpůrné srovnání ano

3 JAK VÍME, ŽE JE HODNOTA TECHNICKY DOSAŽITELNÁ?

Popsat BAT ve vztahu ke konkrétní ČOV: nejen použité technologii, ale také způsobu provozu a údržby. Citovat relevantní technické podklady.

§ 38 odst. 11 VZ • § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb. • NSS 22 As 23/2025-55

4 JAK BYLY VYPOŘÁDÁNY NÁMITKY A ROZPORY?

Je-li technická dosažitelnost nebo podklad konkrétní hodnoty zpochybněn, musí být z rozhodnutí patrné, jak VÚ námitku a předložené podklady vyhodnotil.

§ 68 odst. 3 SŘ • obecné požadavky judikatury na přezkoumatelné odůvodnění

JUDIKATURA • TŘI ÚROVNĚ

1 ZÁKON

§ 68 odst. 3 SŘ – odůvodnění
§ 12 odst. 3 písm. a) VZ – změna povolení
§ 38 odst. 11 VZ – zpřísnění + BAT
§ 2 písm. e) zák. č. 76/2002 Sb. – definice BAT

2 NSS • 22 As 23/2025-55

[24] BAT = hranice zpřísnění
[25] konkrétní limit musí být řádně zdůvodněn
[26], [28] „techniky“ jsou širší než technologie
[40] při splnění § 38 je zpřísnění povinností VÚ
[44]–[47] podpůrné srovnání možné; konkrétní hodnota musí být ukotvena v relevantních podkladech

3 ÚS • IV. ÚS 1780/26

[7] zákonný základ zpřísnění
[8]–[9] význam relevantních podkladů a správní úvahy. ÚS zdůrazňuje, že musí být transparentně patrné, jak, proč a na základě čeho byly konkrétní limity stanoveny.

Ministerstvo
životního prostředí

Děkuji
za pozornost

Tereza Slámová

tereza.slamova@mzp.gov.cz

Jak vyhledat konkrétní opatření pro daný vodní útvar?

Postup v 4 krocích – od dílčího povodí k listu opatření

1

Zjistěte, do jakého dílčího povodí náleží tok

Pomůže vyhláška č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí, nebo mapové podklady správce povodí (geoportály).

2

Na webu příslušného správce povodí otevřete kapitolu VI.

Plán dílčího povodí (Opatření k dosažení cílů).

Weby správců povodí:

- Povodí Vltavy
- Povodí Labe
- Povodí Ohře
- Povodí Odry
- Povodí Moravy

3

V tabulkách opatření vyhledejte ID vodního útvaru

Do tabulek je vypouštění směřováno – ID útvaru tvoří zkratka dílčího povodí a čtyřmístné číslo.

(např. DYJ_0800 pro Svratku od toku Litava (Cézava) po vzdutí nádrže Nové Mlýny II. – střední v dílčím povodí Dyje).

Příklad struktury ID:
DYJ_0800

4

Kliknutím na ID opatření otevřete příslušný list opatření

List opatření (PDF) obsahuje popis stávajícího stavu, navrhované parametry a požadované emisní limity.

Ministerstvo zemědělství

Hledat

PŘIHLÁSIT SE

CZ

TÉMATA | ÚŘEDNÍ DESKY | PRO MÉDIA | PRÁVNÍ PŘEDPISY | VEŘEJNÉ ZAKÁZKY | E-PODATELNA | KONTAKTY | RESORTNÍ ORGANIZACE

Voda

VODA > PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VOD > RÁMCOVÁ SMĚRNICE O VODÁCH > 2. PLÁNOVACÍ OBDOBÍ > PLÁNY DÍLČÍCH POVODÍ

- Novinky
- Vodní zpravodajství
- Státní správa ve VH
- Správci vodních toků
- Technickobezpečnostn
- Přehledy a statistiky
- Vodovody a kanalizace
- Plánování v oblasti vod
- Historie plánování
- Rámcová směrnice o v
- 1. plánovací období
- 2. plánovací období
- 3. plánovací období
- 4. plánovací období

Plány dílčích povodí

V letech 2015–2021 proběhla aktualizace plánů dílčích povodí. Plány dílčích povodí pořizují správci povodí dle

Plán dílčího povodí Dyje

ÚVODNÍ STRÁNKA | NAPIŠTE NÁM

- Stručný souhrn
- Úvodní zpráva
- I. Charakteristiky dílčího povodí Dyje
- II. Užívání vod a dopady lidské činnosti na stav vod
- III. Monitoring a hodnocení stavu
- IV. Cíle pro povrchové vody, podzemní vody a chráněné oblasti vázané na vodu
- V. Ochrana před povodněmi a vodní režim krajiny
- VI. Opatření k dosažení cílů
- VII. Ekonomické údaje
- VIII. Doplňující údaje
- Dokumentace oblastí s významným povodňovým rizikem

Úvod k Plánu dílčího p

Plánování v oblasti vod je ve smys
zajišťovaná státem, jejímž účelem je vym

- ochrany vod jako složky životního
- snížení nepříznivých účinků povod
- udržitelného užívání vodních zdroj

Plán dílčího povodí Dyje byl zpracc
č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plán
postup při jeho projednávání a schvalová
Vysočina a kraji Jihomoravským, Jihočes

Schválený Plán dílčího povodí Dyje
adrese Brno, Dřevařská 11) a v elektro
Ministerstva zemědělství a Ministerstva ž

Základním cílem plánu dílčího povoc
vodních útvarech v dílčím povodí Dyje,
dosáhnout snížení obsahu živin ve vodác
aby byly blízké hodnotám jejich přirozen
posunu tohoto termínu (za určitých podm

Listy opatření jsou uvedeny v přílohách dle typu opatření.

Přílohy:

Tabulka VI.1a – Opatření typu „A" k dosažení cílů

Tabulka VI.1b – Opatření typu „B" k dosažení cílů

Tabulka VI.1c – Opatření typu „C" k dosažení cílů

Hledat: DYJ_0800

Předcházející | Další

Kraj	Pracovní číslo VÚ	ID vodního útvaru	ID opatření	Název opatření	Typ LO	Kapitola	Náklady [mil. Kč]	Program opatření	VHP *	VH	
JMK	D018	DYJ_0180	DYJ212006	Revitalizace pramenišť a vodních toků v NP Podyjí a jeho ochranném pásmu; bezejmenný vodní tok (místní název - Havranický potok) (DY110040)	A	VI.1.12	4	ostatní	12a	SW4	revitalizace
JMK	D067	22410	DYJ210023	SEZ - Skládka Černovice (DY130042)	A	VI.1.10	-	ostatní	10a	SW3, UW1	SEZ
JMK	D124	DYJ_1210	DYJ218041	Ždánický p. a Trkmanka, Ždánice rekonstrukce opěrných zdí Ždánický p. a Trkmanka (DY130117)	A	VI.1.18		-	17b, 8c	-	PPO mimo OsVPR
JMK	D059	DYJ_0590	DYJ207249	Knínice u Boskovic, ČOV a kanalizace Knínice u Boskovic	A	VI.1.7	90	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D016	DYJ_0160	DYJ207044	Vranov nad Dyjí, Rekonstrukce ČOV Vranov nad Dyjí (DY100146)	A	VI.1.7	20	ostatní	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D131	DYJ_1270	DYJ207095	Kostelec, Kanalizace Kostelec	A	VI.1.7	26	ostatní	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D064	DYJ_0640	DYJ207250	Kotvrdovice, Čistírna odpadních vod Kotvrdovice - 2. etapa	A	VI.1.7	10,8	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D072	DYJ_0720	DYJ218020	Kovalovický potok, Rekonstrukce opevnění v Kovalovicích	A	VI.1.18	5	-	17b, 8c	-	PPO mimo OsVPR
JMK	D066	DYJ_0660	DYJ207031	Kratochvilka, Dostavba kanalizace Kratochvilka (DY100075)	A	VI.1.7	20	ostatní	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D059	DYJ_0590	DYJ207185	Krhov, Výstavba kanalizace a ČOV Krhov (DY100319)	A	VI.1.7	23	ostatní	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D131	DYJ_1270	DYJ207283	Snovídky, Kanalizace a ČOV Snovídky	A	VI.1.7	28,2	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D125	DYJ_1220	DYJ212022	Spálený potok, Revitalizační opatření v nivě Spáleného potoka II. (ř. km 4,300 - 5,350) (DY110034)	A	VI.1.12	15	ostatní	12a	SW4	revitalizace
JMK	D045	DYJ_0450	DYJ207041	Tišnov, ČOV Tišnov - dostavba III. stupně (DY100081)	A	VI.1.7	20	ostatní	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D124	DYJ_1210	DYJ212020	Trkmanka, Revitalizace nivy Trkmanky (ř. km 21,357 - 26,291) (DY110023)	A	VI.1.12	9,6	ostatní	12a	SW4	revitalizace
JMK	D117	DYJ_1170	DYJ207347	Trnové Pole, Splašková kanalizace Trnové Pole s přečerpáním splašků do Jiřic nebo na ČOV Branišovice	A	VI.1.7	16	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D065	DYJ_0650	DYJ207197 *	Vranov, Splašková kanalizace včetně ČOV ve Vranově	A	VI.1.7	109,6	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D052	DYJ_0525_J	DYJ207190	Vranová, Oddílná kanalizace a ČOV pro obec Vranová	A	VI.1.7	22,8	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D126	DYJ_1230	DYJ207226 *	Vrbice, Kanalizace a ČOV Vrbice	A	VI.1.7	84,7	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D132	DYJ_1280	DYJ207097	Vřesovice, Odkanalizování obce Vřesovice	A	VI.1.7	15,3	ostatní	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D043	DYJ_0430	DYJ207213 *	Všechovice, Splašková kanalizace a ČOV Všechovice	A	VI.1.7	36,8	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D059	DYJ_0590	DYJ212016	Výpustek, Obnova ekologických funkcí vodní nádrže ve Skalici (ř. km 0,850 - 1,430) (DY110013)	A	VI.1.12	9,3	ostatní	12a	SW4	revitalizace
JMK	D018	DYJ_0180	DYJ212007	Revitalizace pramenišť a vodních toků v NP Podyjí a jeho ochranném pásmu; bezejmenný vodní tok (místní název - Popický potok) (DY110039)	A	VI.1.12	5	ostatní	12a	SW4	revitalizace
JMK	D017	DYJ_0170	DYJ212005	Revitalizace pramenišť a vodních toků v NP Podyjí a jeho ochranném pásmu; pr. př. Klaperova p. v km 0,6, Klaperův potok, Žlebský potok (DY110038)	A	VI.1.12	4,9	ostatní	12a	SW4	revitalizace
JMK	D042	DYJ_0420	DYJ207243	Rohozec, Splašková kanalizace včetně ČOV Rohozec	A	VI.1.7	19,5	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D116	DYJ_1160	DYJ217012	Rokytná, PPO Moravský Krumlov	A	VI.1.17	30	-	17b, 8c	-	PPO v OsVPR
JMK	D043	22420	DYJ210008	SEZ - SEM, s.r.o. závod Drásov	A	VI.1.10	-	ostatní	10a	SW3, UW1	SEZ
JMK	D073	DYJ_0730	DYJ207140 *	Šaratice, Kanalizace a ČOV Šaratice, Zbýšov, Hostěrádky-Rešov	A	VI.1.7	260,9	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D080	DYJ_0800	DYJ207116	Židlochovice, Rekonstrukce ČOV Židlochovice (DY100108)	A	VI.1.7	16,9	ostatní	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D051	DYJ_0510	DYJ207189	Křetín, Kanalizace a ČOV Křetín	A	VI.1.7	36,6	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění
JMK	D051	DYJ_0510	DYJ218014	Křetínka, Studie proveditelnosti a DUR PPO obce Horní Poříčí (DY130117)	A	VI.1.18		-	17b, 8c	-	PPO mimo OsVPR
JMK	D052	DYJ_0525_J	DYJ217009	Křetínka, VD Letovice, rekonstrukce vodního díla	A	VI.1.17	166	-	17b, 8c	-	PPO v OsVPR
JMK	D059	DYJ_0590	DYJ207119	Kunštát, Kanalizace Kunštát – II. etapa (DY100070)	A	VI.1.7	51,3	program	7a, 7b, 7c	SW1, SW2, SW3	bodové zdroje znečištění

Příloha:

- Rozhodnutí Městského úřadu Strakonice MUST/005526/2024/ŽP/Před
- Rozhodnutí KÚ Jihočeského kraje o odvolání KUJCK 96433/2024
- Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích 63 A 31/2024-71
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu 22 As 23/2025-55
- Usnesení Ústavního soudu ÚS 1780/26

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
Oddělení ekologie krajiny, vodního hospodářství a NATURA 2000
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

KUCBX01DK7C1

Naše č. j.: KUJCK 96433/2024
Sp. zn.: OZZL 37661/2024/jisou SS

Vyřizuje: Ing. Mgr. Jiří Soukup
Telefon: 386 720 732
E-mail: soukupj@kraj-jihocesky.cz

Datum: 26. 8. 2024

Rozhodnutí

Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, jako věcně a místně příslušný odvolací orgán podle § 89 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále také správní řád), a § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, přezkoumal napadené rozhodnutí a rozhodl podle § 90 odst. 5 správního řádu takto:

Odvolání Městysu Čestice, IČO 00251089, Čestice 1, 387 19 Čestice, v zastoupení obchodní společností Čevak, a.s., IČO 60849657, Severní 2264/8, 370 10 České Budějovice, podané dne 20. 2. 2024 zamítá

a rozhodnutí Městského úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, č. j. MUST/005526/2024/ŽP/Před , sp. zn. MUST/035807/2023/4 ze dne 31. 1. 2024, kterým bylo Městysu Čestice, Čestice 1, 387 19 Čestice, IČO 00251089, dle § 12 odst. 2 vodního zákona za účelem dílčích změn k vypouštění předčištěných odpadních vod z ČOV Čestice a dle § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona za účelem dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu dílčího povodí Horní Vltavy změněno rozhodnutí Městského úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, č. j. MUST/057421/2013/ŽP/Ško ze dne 12. 12. 2013 o povolení k vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových, potvrzuje.

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu:
- **Městys Čestice, Čestice 1, 387 19 Čestice**

Odůvodnění

Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, obdržel dne 18. 3. 2024 od Městského úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, rozhodnutí č. j. MUST/005526/2024/ŽP/Před ze dne 31. 1. 2024 i se spisovým materiálem. Proti tomuto rozhodnutí podal dne 20. 2. 2024 Městys Čestice zastoupen obchodní společností Čevak, a.s., odvolání (dále také odvolatel).

Odvolání bylo podáno proti rozhodnutí, proti kterému je dle § 81 odst. 1 správního řádu odvolání přípustné. Dle § 86 odst. 1 správního řádu bylo odvolání zasláno Městskému úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, který napadené rozhodnutí vydal. Napadené rozhodnutí bylo společnosti ČEVAK a.s., který zastupuje Městys Čestice, doručeno dne 7. 2. 2024. Toto odvolání bylo dle § 83 odst. 1 správního řádu (třetí věta) podáno včas.
Odvolání bylo podle § 81 odst. 1 správního řádu podáno osobou k tomu oprávněnou, tedy účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu.

Krajský úřad je příslušným odvolacím orgánem podle § 89 odst. 1 správního řádu a podle § 67 odst. 1 písm. a) zákona o krajích. Je možno konstatovat, že odvolání má náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a obsahuje údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje a v jakém rozsahu ho napadá.

Odvolací orgán přezkoumal podle § 89 odst. 2 správního řádu soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává odvolací orgán jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání. Jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K vadám řízení, o nichž nelze mít za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží.

Napadeným rozhodnutím bylo Městysu Čestice v zastoupení obchodní společností ČEVAK, a.s., dle § 12 odst. 2 vodního zákona za účelem dílčích změn k vypouštění předčištěných odpadních vod z ČOV Čestice a dle § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona za účelem dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu dílčího povodí Horní Vltavy změněno rozhodnutí Městského úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, č. j. MUST/057421/2013/ŽP/ Ško ze dne 12. 12. 2013, o povolení k vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových. Byly povoleny tyto emisní limity max. znečištění:

	„p"	„m"	bilance
BSK_5	30 mg/l	50 mg/l	1,98 t/rok
$CHSK_{cr}$	110 mg/l	170 mg/l	9,69 t/rok
NL	35 mg/l	60 mg/l	2,64 t/rok
P_{celk} do 31. 12. 2024	prům. 5 mg/l	8 mg/l	0,55 t/rok
P_{celk} po 31. 12. 2024	prům. 2 mg/l	5 mg/l	0,22 t/rok

I. Odvolání

Odvolatel ve svém odvolání uvedl (citace), že *nesouhlasí se stanovením emisního limitu P_{celk}. Rozhodnutí je vydané v rozporu se současně platnou legislativou.*
Kontrolní vzorky odebrané na odtoku v posledních letech plní limity dané Přílohou č. 7 k NV č. *401/2015 Sb. (BAT) pro příslušnou kategorii ČOV do 500 EO (v ukazateli NL dokonce přísněji stanovený limit „p* ve výši 35 mg/l). Pro tuto kategorii ČOV je dle výše zmíněného NV požadavek na odbourání organického znečištění, nerozpuštěných látek, nikoliv fosforu. Dle § 38 odst. 12 vodního zákona a § 5 odst. 4 NV 401/2015 Sb. je možné stanovit další emisní limity, avšak nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod, tj. nejvýše do hodnot uvedených v příloze č. 7 zmíněného NV.*
*Ve věci jsme v rámci vodoprávního řízení vznesli námitku (§ 36 odst. 3 správního řádu), které vodoprávní úřad nevyhověl***.**

II. Vyjádření k odvolání

Dne 11. 3. 2024 Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí, obdržel od Povodí Vltavy, státního podniku, vyjádření k odvolání, ve kterém bylo zejména uvedeno toto (citace):
Vypouštění odpadních vod je dle Plánu dílčího povodí Horní Vltavy realizováno v povodí vodního útvaru „Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka" - ID útvaru povrchových vod HVL_1280, kategorie VÚ řeka. Pro tento vodní útvar byl vypracován list opatření HVL30700123 - Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II.
K záměru bylo vydáno stanovisko správce povodí č. j. PVL-46739/2023/140 ze dne 11. 7. 2023 z hlediska zájmů daných plány povodí i z hlediska zájmů daných zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyjádření účastníka řízení jako správce bezejmenného drobného vodního toku IDVT 10276678.
Výše citované stanovisko bylo vydáno v souladu se schváleným Plánem dílčího povodí Horní Vltavy.
Odvolání provozovatelské organizace ČEVAK a.s. neuvádí žádný technický či technicko - ekonomický důvod, který by zásadním způsobem ztěžoval či dokonce znemožňoval dosažení požadovaného limitu v ukazateli Pc.

K vyjádření byl přiložen list opatření HVL30700123.

III. Obecná zjištění

Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí, obdržel dne 25. 7. 2023 žádost obce Čestice, v zastoupení obchodní společností ČEVAK, a.s., o změnu povolení k nakládání s vodami, tj. změnu vypouštění odpadních

vod z ČOV Čestice do vod povrchových za účelem dílčích změn k vypouštění předčištěných odpadních vod z ČOV Čestice dle § 12 odst. 2 vodního zákona.

V žádosti byly doplněny tyto údaje:
- Souřadnice S-JTSK : X - 1137944, Y - 800798
- ř.km 0,184
- Množství vypouštěných vod: prům. 3,5 l/s, max. 7 l/s, 13 800 m^3/měs., max. 110 000 m^3/rok
- Max. znečištění:

	„p"	„m"	bilance
BSK_5	30 mg/l	50 mg/l	1,98 t/rok
$CHSK_{cr}$	110 mg/l	170 mg/l	9,69 t/rok
NL	35 mg/l	60 mg/l	2,64 t/rok

Platnost povolení byla navržena na dobu ode dne 1. 1. 2024 do dne 31. 12. 2032.

Tato ČOV se se skutečným látkovým zatížením za rok 2022 (466 EO) řadí ve smyslu nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění nařízení vlády č. 445/2021 Sb., do kategorie ČOV do 500 EO. Pro tuto kategorii ČOV je dle zmíněného nařízení vlády požadavek sledovat kvalitu vypouštěné odpadní vody v parametrech chemická spotřeba kyslíku ($CHSK_{cr}$), biologická spotřeba kyslíku (BSK_s) a nerozpuštěné látky (NL). Současné limity v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových jsou již na úrovni požadavků definovaných jako „nejlepší dostupné technologie".

Vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových bylo povoleno rozhodnutím Městského úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, č. j. MUST/057421/2013/ŽP/Ško, ze dne 12. 12. 2013, které bylo v souladu s § 9 odst. 2 vodního zákona povoleno na dobu max. 10 let (na dobu do 1. 1. 2024).
K žádosti bylo zejména doloženo stanovisko a vyjádření Povodí Vltavy, státní podnik, č. j. PVL 46739/2023/ 140, ze dne 11. 7. 2023. V něm bylo zejména uvedeno, že *v případě osazeného zařízení na chemické srážení fosforu je požadováno toto zařízení udržovat trvale v provozu včetně stanovení limitu Pc prům. 3 mg/l, „m" 5 mg/l, 0,32 t/rok. Účinné odstraňování fosforu z odpadní vody je nutné pro omezování eutrofizace povrchové vody*.

Vzhledem k připomínce Povodí Vltavy, státního podniku, a stanoveným opatřením k dosažení cílů ochrany vod přijatém v plánu dílčího povodí Horní Vltavy, ID HVL30700123 - Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II, pro vodní útvar HVL_1280 Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka, které se týká stanovení přísnějších emisních limitů - množství a koncentrace vypouštěného znečištění pro P_{ceik} tak, aby byla snížena především eutrofizace vodárenských nádrží a povrchových vod, bylo současně zahájeno řízení ve věci změny povolení k nakládání s vodami, tj. změny vypouštění odpadních vod z ČOV Češtice do vod povrchových za účelem dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu dílčího povodí Horní Vltavy dle § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona.

Oznámení o zahájení řízení č. j. MUST/035807/2023/ŽP/Před ze dne 28. 11. 2023 bylo zasláno všem účastníkům řízení. Byla uplatněna zásada koncentrace řízení, kdy mohli účastníci řízení a dotčené orgány státní správy uplatnit případné námitky nebo připomínky do 15 dnů po obdržení výše uvedeného oznámení.
Dne 5. 12. 2023 vodoprávní úřad obdržel od obchodní společnosti Čevak, a.s, „námitky", ve kterých bylo uvedeno (citace), že *společnost ČEVAK a.s. nesouhlasí se stanovením emisního limitu P_{celk}.*
Kontrolní vzorky odebrané na odtoku v posledních letech plní limity dané Přílohou č. 7 k NV č. 401/2015 Sb. (BAT) pro příslušnou kategorii ČOV do 500 EO (v ukazateli NL dokonce přísněji stanovený limit „p" ve výši 35 mg/l). Pro tuto kategorii ČOV je dle výše zmíněného NV požadavek na odbourání organického znečištění, nerozpuštěných látek, nikoliv fosforu. Dle § 38 odst. 12 vodního zákona a § 5 odst. 4 NV 401/2015 Sb. je možné stanovit další emisní limity, avšak nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod, tj. nejvýše do hodnot uvedených v příloze č. 7 zmíněného NV."

Dne 8. 2. 2024 bylo vydáno napadené rozhodnutí, proti kterému bylo odvolatelkou dne 20. 2. 2024 podáno odvolání.

IV. Vyjádření odvolacího orgánu k odvolací námitce

a)

Odvolací orgán souhlasí s úvahou uvedenou v napadeném rozhodnutí, že množství fosforu v povrchových vodách je v přímé souvislosti s výskytem vegetačních zákalů a sinicových vodních květů. Nadbytek fosforu vede k degradaci ekosystémů a následně ke zhoršení ekologického stavu/potenciálu útvarů povrchových vod. Zvýšená přítomnost řas, zejména sinic, limituje využívání těchto vod především jako vod určených k odběru pro lidskou spotřebu a koupacích vod. Zdrojem sloučenin fosforu v povrchových vodách jsou především bodové zdroje znečištění - splašky a městské odpadní vody. Snížení vnosu znečištění do povrchových vod zlepšuje kyslíkový režim v recipientu a při kombinaci eliminace organického znečištění a nutrientů (především fosforu) se výrazně snižuje riziko eutrofizace povrchových vod.
Pro dokreslení současného stavu odvolací orgán sděluje, že v měsíci září 2021 byla vyhotovena Studie proveditelnosti opatření ke snížení dotace fosforu do vodního díla Orlík. Ta poskytla návrh řešení problematiky imisí fosforu do vodního díla Orlík. Studie byla pro Jihočeský kraj zpracována v letech 2019 - 2021 a jejím hlavním výstupem je identifikace konkrétních opatření, jejichž realizace má vést ve střednědobém horizontu k postupnému snižování vnosu fosforu do VD Orlík.
Studií byla identifikována katalogová opatření zacílená na jednotlivé kategorie zdrojů, jejichž implementací by mělo v horizontu následujících dekád dojít k zamezení eutrofizace vodní nádrže Orlík. Navrhovaná opatření byla pro dosažení komplexního podchycení řešené problematiky navrhována v široké škále oblastí a vědních oborů od obecných opatření cílených na doplnění znalostní základny, přes legislativní a správní opatření pro optimalizaci procesního rámce až po vlastní technická opatření pro redukci emisních zdrojů.

b)

K procesu povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových odvolací orgán sděluje toto:

- Vody natékající na ČOV Městysu Čestice jsou odpadními vodami; dle § 38 odst. 1 vodního zákona totiž *odpadními vodami jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu) a jejich směsi se srážkovými vodami, jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod*.
- Zneškodňování odpadních vod na této ČOV je nakládáním s vodami dle § 8 vodního zákona; proto bylo vodoprávním úřadem dne 3. 5. 2004 pod č. j. ŽP/2243/1-2083/2004-LKa a dne 12. 12. 2013 pod č. j. MUST/057421/2013/ŽP/Ško dle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona vydáno povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových, a proto je dnes vedeno řízení o změně rozhodnutí Městského úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, č. j. MUST/057421/2013/ŽP/Ško ze dne 12. 12. 2013.
- Řízení je vedeno z důvodu podání žádosti dne 25. 7. 2023; protože dle předchozího rozhodnutí ze dne 12. 12. 2013 bylo dle § 9 odst. 2 vodního zákona oprávněné nakládání s vodami do dne 31. 12. 2023, povolení o změnu dle § 12 odst. 4 vodního zákona nezaniklo. Současně bylo zahájeno řízení z moci úřední ve věci změny povolení k nakládání s vodami, tj. změny vypouštění odpadních vod z ČOV Češtíce do vod povrchových.
- Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad dle § 38 odst. 10 vodního zákona nejvýše přípustné hodnoty množství a koncentrace vypouštěného znečištění (emisní limity) a objemu vypouštěných vod, přičemž je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a nejvýše přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod (emisní standardy) stanovenými nařízením vlády 401/2015 Sb.
- Pokud to dle § 38 odst. 12 vodního zákona *vyžadují cíle stanovené v příslušném plánu povodí nebo cíle ochrany vod či normy environmentální kvality stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie, stanoví vodoprávní úřad v povolení přísnější emisní limity, než jsou emisní limity stanovené podle odstavce 10, popřípadě může stanovit další ukazatele a jejich emisní limity. Vodoprávním úřadem stanovené emisní limity nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod 59),* čímž zákon odkazuje na § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.
- Jak již bylo uvedeno ve vyjádření Povodí Vltavy ze dne 11. 3. 2024, *vypouštění odpadních vod je dle Plánu dílčího povodí Horní Vltavy realizováno v povodí vodního útvaru „Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka" - ID útvaru povrchových vod HVL_1280, kategorie VÚ řeka. Pro tento vodní útvar byl vypracován list opatření HVL30700123 - Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II.*
  V tomto Listu opatření bylo zejména uvedeno, že *cílem tohoto listu opatření je vymezit vodní útvary,*

ve kterých je nutno stanovit přísnější emisní limity - množství a koncentrace vypouštěného znečištění pro (§ 38 odst. 10 vodního zákona) v povoleni k vypouštění odpadních vod při výstavbě nové nebo při změně stávající (intenzifikaci) čistírny odpadních vod tak, aby byla snížena především eutrofizace vodárenských nádrží a povrchových vod určených ke koupání.

K Návrhovému stavu bylo uvedeno, že *v povodí vybraných níže uvedených útvarů povrchových vod (dále jen „dotčených vodních útvarů"), které spadají do povodí vodní nádrže Orlík I, uplatní vodoprávní úřad přísnější emisní limity pro P_{celk} při povolování vypouštění odpadních vod z mechanicko-biologických čistíren odpadních vod (MB ČOV), než jaké jsou stanoveny v příloze č. 1 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. v těchto případech:*

1. *Při povolování vypouštění odpadních vod z nově vybudovaných MB ČOV dle ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona.*
2. *Při změnách povolení k vypouštění odpadních vod, včetně prodlužování doby platnosti.*
3. *Při rozhodování vodoprávních úřadů na základě § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona. V dotčených vodních útvarech stanoví příslušný vodoprávní úřad při povolování vypouštění odpadních vod místo emisních standardů uvedených v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 401/2015 Sb. následující emisní standardy pro ukazatel znečištění P_{celk}: u kategorie ČOV do 500 EO prům. 2 mg/l, max. 5 mg/l*.

Odvolací orgán sice připouští, že emisní standardy ukazatelů přípustného znečištění odpadních vod pro čistírny odpadních vod pro celkový fosfor (P_{celk}) Přílohy č. 1 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., které jsou stanoveny pouze pro jednotlivé kategorie ČOV nad 2000 EO, jsou v podmínkách ČR benevolentní a dle Listu opatření 123 neumožňují dosáhnout dobrého stavu nebo potenciálu celé řady útvarů povrchových vod (hodnoty uvedené v příloze č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jsou zastaralé), nelze však souhlasit s tím, že *se proto tímto opatřením stanoví výše uvedené přísnější emisní standardy pro P_{celk} i jako hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod v povodí dotčených vodních útvarů.* (Pro orientaci odvolací orgán uvádí, že v Příloze č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. u kategorie ČOV do 500 EO celkový fosfor není stanoven.)

Důvodem pro tuto úvahu je toto:

- Dle § 24 odst. 1 vodního zákona *území České republiky náleží do třech mezinárodních oblastí povodí, a to do mezinárodní oblasti povodí Labe, mezinárodní oblasti povodí Odry a mezinárodní oblasti povodí Dunaje*.
- Dle § 24 odst. 5 vodního zákona *Národní plán povodí Labe je doplněn plány povodí pro pět dílčích povodí, a to pro dílčí povodí Horního a středního Labe, dílčí povodí Horní Vltavy, dílčí povodí Berounky, dílčí povodí Dolní Vltavy a dílčí povodí Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe*.
- Dle § 24 odst. 10 vodního zákona *Národní plány povodí schvaluje vláda*.
- Dle § 24 odst. 13 vodního zákona *plány dílčích povodí schvalují podle své územní působnosti kraje*.
- Dle § 25 odst. 4 vodního zákona *Národní plány povodí vydává Ministerstvo zemědělství jako opatření obecné povahy*.

Ministerstvo zemědělství postupem podle ustanovení § 171 až 174 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 115a odst. 3 vodního zákona, v souladu s vyhláškou č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, ve znění pozdějších předpisů, vydalo dne 28. 1. 2022 pod č. j. MZE-69999/2021-15121, sp. zn. MZE-22965/2021-15121 opatření obecné povahy,

I. kterým vydalo Národní plán povodí Labe, schválený usnesením vlády České republiky č. 31 ze dne 19. ledna 2022,
II. a kterým zrušilo opatření obecné povahy Ministerstva zemědělství, č. j. 148/2016-MZE-15120, sp. zn. 14VH5387/2015-15120 ze dne 12. ledna 2016, kterým byl vydán Národní plán povodí Labe, schválený usnesením vlády České republiky ze dne 21. prosince 2015 č. 1083.

Závaznost plánů povodí je tedy dána formou jejich vydání, tj. závazností opatření obecné povahy. Navíc jejich závaznost je dána také ustanovením § 38 odst. 12 vodního zákona.

Byla tedy prokázána existence *cíle stanoveného v příslušném plánu povodí,* jak stanoví § 38 odst. 12 vodního zákona.

Opatření obecné povahy je obecně správní akt s konkrétně určeným předmětem a obecně vymezeným okruhem adresátů, který nemůže nahrazovat podzákonnou normotvorbu ani nad rámec zákona stanovovat nové povinnosti; slouží toliko ke konkretizaci již existujících povinností plynoucích ze zákona. Splňuje-li tak konkrétní opatření obecné povahy uvedené podmínky, tedy konkrétnost předmětu a obecnost adresátů, je nadáno obecnou závazností. Opatření obecné povahy ale nahradit právní předpis nemůže.

V následující kapitole odvolací orgán vysvětlí, proč hodnoty uvedené v příloze č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. (označené za „zastaralé") nejsou překážkou pro stanovení přísnějších emisních limitů.

c)

Odvolací orgán se vyjadřuje k druhé větě § 38 odst. 12 vodního zákona o tom, že *vodoprávním úřadem stanovené emisní limity nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod 59),* čímž zákon touto legislativní technikou odkazuje na § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.
K tomu je nutné nejdříve uvést přesná znění některých ustanovení § 38 vodního zákona dle časových znění tohoto zákona.

1. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 225/2017 Sb., účinný do dne 31. 12. 2018:
   Ustanovení § 38 odst. 8 vodního zákona stanovilo toto:
   … Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a přípustnými hodnotami znečištění odpadních vod a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, včetně specifikací ***nejlepších dostupných technologií*** *v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínek jejich použití, které stanoví vláda nařízením. …*
   Ustanovení § 38 odst. 10 vodního zákona stanovilo toto:
   Vyžadují-li to cíle stanovené v příslušném plánu povodí nebo cíle ochrany vod či normy environmentální kvality, stanovené přímo použitelným předpisem Evropských společenství, vodoprávní úřad stanoví přísnější přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod než hodnoty stanovené nařízením vlády podle odstavce 8, popřípadě může stanovit další ukazatele a jejich přípustné hodnoty. Takto stanovené hodnoty, které vláda stanoví nařízením, nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné použitím ***nejlepších dostupných technologií*** *v oblasti zneškodňování odpadních vod; normy přímo použitelného předpisu Evropských společenství tím nejsou dotčeny. …*
2. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 113/2018 Sb., účinný ode dne 1. 1. 2019: (články 32. a 33. novelizujícího zákona)
   Ustanovení § 38 odst. 10 vodního zákona stanovilo toto (původní odstavec 8 byl změněn na 10):
   … Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a nejvýše přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod (emisní standardy) stanovenými nařízením vlády a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, včetně specifikací ***nejlepších dostupných technologií*** *v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínek jejich použití, které stanoví vláda nařízením a* ***nejlepšími dostupnými technikami*** *59) v oblasti zneškodňování odpadních vod. …*
   Ustanovení § 38 odst. 12 vodního zákona bylo stanoveno toto (původní odstavec 10 byl změněn na 12):
   … Vodoprávním úřadem stanovené emisní limity nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití ***nejlepších dostupných technik*** *v oblasti zneškodňování odpadních vod 59*). …
   Byla doplněna poznámka pod čarou: *„59) § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů."*
3. I dnes účinný vodní zákon (ve znění zákona č. 149/2023 Sb.) zachoval text výše uvedených ustanovení stejný s tím, že byla pouze změněna čísla odstavců (nově § 38 odst. 9 a 38 odst. 11).

Z toho plyne, že vodní zákon účinný ode dne 1. 1. 2019 (i nyní účinný vodní zákon) rozlišuje pojem *„nejlepší dostupné technologie" vztahující se k oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínek jejich použití, které stanoví vláda nařízením,* a pojem *„nejlepší dostupné techniky" vztahující se k oblasti zneškodňování odpadních vod* – viz odkaz 59) - *§ 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.*
Pojem *„nejlepší dostupné technologie"* má vztah k nařízení vlády č. 401/2015 Sb., tedy i k jeho Příloze č. 7. Však pojem *„nejlepší dostupné techniky"* má vztah k zákonu č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.
Dosažení nejlepších dostupných technik při provozu velkých průmyslových a zemědělských zařízení představuje jeden z nejvýznamnějších nástrojů v ochraně životního prostředí jako celku a je nejdůležitější součástí procesu integrované prevence a omezování znečištění (IPPC)**.** Při hodnocení se vychází především z technické úrovně zařízení, zejména z pohledu dosahované úrovně emisí do ovzduší, vody a půdy, množství produkovaných odpadů, materiálové a energetické náročnosti, nástrojů environmentálního řízení, ekonomických možností provozovatele zařízení, a to při dosažení regionálních standardů kvality životního prostředí. Důležitými podklady, které musí být zohledněny, jsou plány snižování emisí, plány odpadového

hospodářství, podmínky provozu vycházející z dokumentace a stanoviska EIA, atd. Získané údaje jsou následně porovnávány s definovanými nejlepšími dostupnými technikami, začleněnými do evropských referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách (Reference Document on Best Available Techniques – BREF)**.** BREFy jsou zpracovávané a vydávané odbornými institucemi Evropské komise se zastoupením všech členských států na základě výměny informací mezi národními technickými pracovními skupinami (TPS) jednotlivých členských zemí.
Pokud tedy ustanovení § 38 odst. 12 stanovilo podmínku, že *vodoprávní úřad může v povolení stanovit přísnější emisní limity, než jsou emisní limity stanovené podle odstavce 10, popřípadě může stanovit další ukazatele a jejich emisní limity a vodoprávní úřad zavázal, že jím stanovené emisní limity nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik,* nelze tuto podmínku striktně vykládat tak, že *„stanovení přísnějších emisních limitů, než jsou emisní limity stanovené podle odstavce 10, popřípadě stanovení další ukazatelů a jejich emisních limitů*" je limitováno (podmíněno) nařízením vlády č. 401/2015 Sb., tedy jeho Přílohou č. 7. Pokud by totiž zákonodárce měl úmysl podmínit udělení přísnějších emisních limitů hodnotami Přílohy č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., mohl a měl to výslovně učinit, když si minimálně od 1. 1. 2019 rozdíly mezi pojmy *„nejlepší dostupné technologie*" a *„nejlepší dostupné techniky*" uvědomoval do té míry, že provedl novelizaci příslušných ustanovení vodního zákona, jak je uvedeno výše.

Ustanovení § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů, na které odkazuje § 38 odst. 12 vodního zákona, stanoví, že *nejlepšími dostupnými technikami se rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a způsobů jejich provozování, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik jako základu pro stanovení emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zařízení, jejichž smyslem je předejít vzniku emisí, nebo pokud to není možné, omezit emise a jejich nepříznivé dopady na životní prostředí jako celek, přičemž*

1. *technikami se rozumí jak použitá technologie tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu,*
2. *dostupnými technikami se rozumí techniky vyvinuté v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli zařízení za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v České republice,*
3. *nejlepšími se rozumí nejúčinnější techniky z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku;*

při určování nejlepší dostupné techniky se přihlíží k hlediskům uvedeným v příloze č. 3 k tomuto zákonu.
Příloha č. 3 zákona č. 76/2002 Sb. v bodu 10. považuje „Hlediskem pro určování nejlepších dostupných technik" požadavek prevence nebo omezení celkových dopadů emisí na životní prostředí a rizik s nimi spojených na minimum.

Zákon č. 76/2002 Sb. (ani jeho přílohy) emisní standardy nestanoví. Proto odvolací orgán upozorňuje na prováděcí rozhodnutí Komise 2016/902, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích, které bylo v Úředním věstníku EU publikováno dne 30. května 2016.
V kapitole BAT 12. zmíněného rozhodnutí bylo uvedeno, že nejlepší dostupnou technikou (BAT) pro snížení emisí do vody je vhodná kombinace technik koncového čištění odpadní vody.
V podkapitole odstranění fosforu je počítáno s chemickým srážením fosforu.
V Tabulce 2 Hodnoty BAT-AEL pro přímé vypouštění živin do vodního recipientu je pro celkový fosfor (P_{celk}) stanovena hodnota BAT-AEL (roční průměr) 0,50 – 3,0 mg/l. Hodnoty BAT-AEL platí v případě, že emise překročí 300 kg/rok.
Pod čarou je k hodnotě BAT-AEL (roční průměr) celkového fosforu dané tabulky uvedeno, že *dolní meze rozsahu je obvykle dosaženo v případě, že se přidá fosfor, aby čistírna biologických odpadních vod správně fungovala, nebo fosfor vzniká v systémech vytápění či chladicích systémech. Horní meze rozsahu je obvykle dosaženo v případě, že zařízení vyrábí sloučeniny obsahující fosfor*.

Pokud bude odvolací orgán vycházet z uvedené kapitoly BAT 12. prováděcího rozhodnutí Komise z 30. 5. 2016 a pokud byl napadeným rozhodnutím stanoven emisní limit pro P_{celk} do 31. 12. 2024 - max. 8 mg/l, je tento limit méně přísný, než je hodnota 3,0 mg/l. Rovněž hodnota max. 5 mg/l (po 31. 12. 2024) lze označit za méně přísnou, než je hodnota 3,0 mg/l.

K tomuto závěru odvolací orgán dospěl porovnáním vypouštění komunálních odpadních vod z domácností a služeb, které vznikají převážně jako produkt lidského metabolizmu a činností v domácnostech, a vypouštění

průmyslových odpadních vod, tedy dvou kategorií nestejného původu a složení. I když ustanovení § 38 odst. 12 vodního zákona na zákon o integrované prevenci výslovně odkazuje a v poslední větě dokonce stanoví, že *uvedený postup* (tj. stanovení přísnějších emisních limitů*) platí obdobně pro případy stanovení ukazatelů znečištění a emisních standardů stanovených nařízením vlády podle § 31* (zdroje pitné vody)*, § 34* (vody využívané ke koupání) *a § 35* (podpora života ryb), prováděcí rozhodnutí Komise z 30. 5. 2016 neobsahuje takový referenční dokument o BAT, který by se týkal „čistění komunálních odpadních vod".

Změna povolení k nakládání s vodami, tj. změna vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových se týká čistírny odpadních vod zabezpečující likvidaci komunálních odpadních vod, kde jsou zastoupeny vody splaškové a dešťové. Nejedná se tedy o odpadní vody výlučně z průmyslového areálu (vznikající převážně jako produkt průmyslové činnosti) ani o městské odpadní vody vznikající v městské aglomeraci, kde jsou zastoupeny jak vody splaškové (vznikají převážně jako produkt lidského metabolizmu a činností v domácnostech) a dešťové, tak podíl vod technologicky předčištěných.
Odvolací orgán tedy odkázal u zneškodňování odpadních vod v ukazateli P_{celk} na nejlepší dostupné techniky dosažené při zneškodňování průmyslových odpadních vod.

K hodnocení aplikace BAT a stanovování emisních limitů se primárně používají Závěry o BAT. V případě, že tyto závěry neexistují, použijí se Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF) schválené Evropskou komisí. Teprve když není možné využít k hodnocení informace z BREF (např. průmyslová činnost nebo konkrétní technologie nebo technika není v BREF zahrnuta), využijí se další zdroje informací o BAT (např. podle bodu 12 přílohy č. 3 k zákonu o integrované prevenci - informace o stavu a vývoji BAT a jejich monitorování zveřejňované mezinárodními organizacemi).
Ke vztahu nejlepších dostupných technologií a nejlepších dostupných technik lze obecně konstatovat, že emisní limity definované v nařízení vlády č. 401/2015 Sb. emisními standardy vycházejí ze závěrů o BAT, tj. z číselného odkazu na konkrétní prováděcí rozhodnutí Komise o BAT.

Odvolací orgán cituje z *Metodického dokumentu k problematice ekonomického hodnocení dosažení úrovní emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami a odborného posouzení* č. j. - /ENV/14 z 15. 4. 2014, ve kterém bylo zejména uvedeno, že *po zveřejnění rozhodnutí o závěrech o BAT v Úředním věstníku EU (Věstník EU) vzniká povinnost povolovacímu úřadu zajistit, aby byly závazné podmínky integrovaného povolení (emisní limity), v souladu se závěry o BAT.*
V případě čistírny odpadních vod, která je regulována v režimu zákona o integrované prevenci, např. jako přímo spojená činnost v rámci jiného zařízení nebo jako samostatná čistírna spadající do kategorie 6.11. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci, se uvedená skutečnost dokládá odkazem na příslušný emisní limit z integrovaného povolení pro tuto čistírnu. Tento limit by měl minimálně odpovídat hodnotě emisí spojené s BAT pro příslušné průmyslové zařízení ve smyslu § 14 odst. 4 zákona o integrované prevenci.
U čistíren zcela mimo rámec zákona o integrované prevenci je nutné posoudit soulad vydaného rozhodnutí (např. povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů) s výše uvedeným požadavkem.

Odvolací orgán dále cituje z písemnosti *Vazba nařízení vlády č. 401/2015 Sb. a zákona o integrované prevenci - doplnění k závěrům o BAT pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu* č. j. 19153/ENV/17 z 15. 3. 2017, ve kterém bylo zejména uvedeno, že *prováděcí rozhodnutí komise (EU) 2016/902 ze dne 30. května 2016, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu (common waste water and waste gas treatment/management systems in the Chemical sector - CWW) a na které odkázal odvolací orgán, se týká činností uvedených v kategoriích 4 a 6.11 přílohy č. 1 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.*
Uvedené závěry o BAT slouží pro stanovení emisních limitů podle hodnot emisí spojených s BAT ve smyslu § 14 odst. 4 zákona o integrované prevenci pro vymezená zařízení. Nicméně vymezení formátu emisního limitu není triviální s ohledem na požadavky nařízení vlády č. 401/2015 Sb.

Odvolací orgán shrnuje úvahy této kapitoly takto:
- Ustanovení § 38 odst. 12 vodního zákona, které umožňuje *stanovit přísnější emisní limity,* odkázalo na zákon č. 76/2002 Sb.

- Dle § 2 písm. e) bodu 1. tohoto zákona se nejlepšími dostupnými technikami rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a způsobů jejich provozování, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik jako základu pro stanovení emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zařízení.
- Závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích stanoví prováděcí rozhodnutí Komise 2016/902, které bylo publikováno v Úředním věstníku EU dne 30. května 2016.
- V kapitole BAT 12. zmíněného rozhodnutí – v Tabulce 2 byly uvedeny hodnoty BAT-AEL pro přímé vypouštění živin do vodního recipientu pro celkový fosfor (P_{celk}) (roční průměr) 0,50 – 3,0 mg/l.
- Tyto hodnoty jsou závazné pro chemický průmysl, pokud je vydáváno integrované povolení.
- Ustanovení § 38 odst. 12 vodního zákona upřesnilo rozsah pojmu „nejlepší dostupné techniky" na oblast zneškodňování odpadních vod; tedy nestanovilo zákaz použití hodnot BAT pro jiné než průmyslové provozy při stanovování přísnějších emisních limitů.
- Jak již bylo uvedeno výše, pojem „nejlepší dostupné technologie" není pojmem zcela cizím pojmu „nejlepší dostupné techniky". Přílohu č. 7 vyhlášky č. 401/2015 Sb. je nutno vykládat tak, že to není limitující prvek pro postup dle § 38 odst. 12 vodního zákona, protože Příloha č. 7 pouze stanoví Nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínky jejich použití k datu účinnosti tohoto nařízení, tj. ke dni 1. 1. 2016. Nařízení vlády č. 401/2015 Sb. není tím právním předpisem, který by mohl limitovat stanovení přísnějších emisních limitů dle § 38 odst. 12 vodního zákona. V opačném případě by toto nařízení muselo pružně reagovat na vývoj v oblasti nejlepších dostupných technik a ustanovení § 38 odst. 12 vodního zákona by muselo odkázat na nařízení vlády č. 401/2015 Sb.
- Výše emisních limitů byla stanovena s oporou v hodnotách BAT (i přesto, že se dle tohoto BAT jednalo o průmyslovou výrobu), s oporou v Příloze č. 7, ve které byly již k datu 1. 1. 2016 uvedeny možnosti dosažitelných hodnot koncentrací a účinností pro jednotlivé ukazatele znečištění při použití nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování městských odpadních vod pro EO větší než 2000, a v souladu se závěry obsaženými v plánech dílčích povodí. Tímto posledním bodem vodoprávní úřad vyhověl požadavku, že se jedná o techniku vyvinutou za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek.

Pokud by odvolací orgán vycházel pouze z Přílohy č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., která stanoví pro kategorie ČOV od 2 000 do 10 000 EO (tedy pro kategorie s hodnotami pro P_{celk} nejméně přísnými) dosažitelné hodnoty koncentrací pro jednotlivé ukazatele znečištění při použití nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování městských odpadních vod – pro P_{celk} prům. 2 mg/l a max. 5 mg/l a pokud by úplná absence ukazatele P_{celk} pro kategorie do 500 EO nebyla překážkou, i porovnáním s těmito daty by dospěl k závěru, že když byl napadeným rozhodnutím stanoven emisní limit pro P_{celk} do 31. 12. 2024 - max. 8 mg/l, je tento limit méně přísný, než je hodnota 5,0 mg/l. Rovněž hodnota max. 5 mg/l (po 31. 12. 2024) lze označit za nepřevyšující hodnotu 5,0 mg/l.

d)

Protože odvolací orgán aplikuje právo, musel provést výklad právního předpisu, tedy písemného projevu zákonodárné moci. Odvolací orgán upřednostnil dnes již ustálené výrazy (*„nejlepší dostupné technologie" a „nejlepší dostupné techniky")* v tom smyslu, jaký mají význam v příslušné odborné sféře a které byly do značné míry utvářeny právní praxí. Z toho plyne, že se odvolací orgán při interpretaci uvedeného zákonného ustanovení neomezil pouze na jeho jazykový výklad.
Odvolací orgán je přesvědčen, že jeho úvahy obsahující argumenty logického výkladu práva i zčásti systematický výklad, odpovídají smyslu a cíli, kterého chtěl zákonodárce dosáhnout.

Dle *argumentum a contrario* (argument opaku) lze dovodit, že pokud by odvolací orgán přijal to, že pojmy *„nejlepší dostupné technologie"* a *„nejlepší dostupné techniky"* není nutno rozlišovat, neměl by dostatek argumentů pro to, proč nevycházet jen z *„nejlepších dostupných technologií"* (tj. z nařízení vlády č. 401/2015 Sb.) nebo naopak jen z *„nejlepších dostupných technik"* *(tj. ze zákona* č. 76/2002 Sb.). Tím by došlo k nejistotě ve výkladu vlastního pravidla chování. Bylo by tak postupováno v rozporu s principem spravedlnosti a zásadou právní jistoty.

Protože se ve výše uvedeném textu odvolací orgán zmínil o „odkazu pod čarou" [§ 38 odst. 12 vodního zákona odkázal pod legislativní zkratkou 59) na *§ 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů]*, sděluje k tomu, že i když poznámky pod čarou či vysvětlivky nemají normativní charakter, přesněji nejsou závaznou součástí pravidla chování (viz nález Ústavního soudu ČR - nález II. ÚS

485/98), tedy nejsou "ustanovením" ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. a) a b) Ústavy ČR, musí správní orgán při výkladu předpisu vycházet nejen z postulátů obsažených v jednotlivých závazných částech předpisu, ale musí přihlédnout i k poznámkám pod čarou. Ty jsou nepochybně součástí zákona, k jehož textu je zákonodárce připojil v interpretačním záměru a nelze od nich při výkladu abstrahovat. Jejich posláním není pouze usnadnit orientaci v právním řádu, neboť někdy neodkazují na určitý právní předpis, nýbrž na úpravu zcela konkrétního pravidla chování. Tímto závěrem odvolacího orgánu nevznikly v důsledku použití této legislativní techniky výkladové problémy, tedy rozpor mezi vlastním pravidlem chování a tím, co je stanoveno v poznámce pod čarou.

V. Vyjádření odvolacího orgánu nad rámec odvolací námitky

V samostatné kapitole se odvolací orgán vyjádří k tomu, jaké povinnosti by zapříčinilo stanovení emisního limitu P_{celk} pro ČOV Čestice. V průběhu řízení vodoprávní úřad obdržel tyto podklady:

- Obchodní společnost Čevak, a.s., ve svém vyjádření ze dne 6. 10. 2023 zejména uvedla, že *vyšší dávky síranu za účelem snížení obsahu sloučenin fosforu vedou ke snížení pH a inhibici nitrifikace, ojediněle by mohly způsobit narušení separačních vlastností aktivovaného kalu. Vzniká velké množství chemického kalu, který snižuje množství kalu biologického (tedy aktivních mikroorganismů) a zatěžuje látkově dosazovací nádrž, čímž zvyšuje riziko úniku přebytečného kalu. Vysoké dávky síranu vyjma provozních a kvalitativních problémů vedou ke zvýšení provozních nákladů, které by bylo následně nutné promítnout do ceny vody. Naším cílem je ochrana vodních toků před negativními vlivy vypouštěné vyčištěné odpadní vody, nicméně je nutné posoudit výši provozních nákladů k celkovému ovlivnění jakosti vody v recipientu i k životnímu prostředí jako takovému*.
- Dle vyjádření Povodí Vltavy, stádního podniku, ze dne 12. 10. 2023 *v případě, že se jednán o běžné komunální odpaní vody, lze s pomocí chemického srážení dosahovat bez problémů hodnot r. p. pod 2 mg/l*. …
  Povodí Vltavy, státní podnik, současně zaslalo v tabulkové formě data – zejména *úroveň hodnot mediánu ukazatele Pc v potoce Peklov – profil Nemětice - 0,12 mg/l (Volyňka profil Nemětice 0,11 mg/l*).
- Součástí spisu je také tabulka naměřených hodnot výusti ČOV Čestice za rok 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022, kde byly uvedeny hodnoty P_{celk} (v mg/l).
- Do spisu byla také doložena Technická zpráva projektové dokumentace „Intenzifikace ČOV Čestice" z měsíce července 2007 vyhotovená Ing. Tomášem Adamcem, autorizovaným inženýrem pro stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, ČKAIT 1004237, ve které bylo v kapitole 3. Popis technologie, podkapitole Chemické srážení fosforu zejména uvedeno, že *přebytečné množství fosforu je sráženo řízeným dávkováním roztoku hlinité nebo železité soli. Chemický kal je zpracováván společně s přebytečným aktivovaným kalem*. V kapitole 4. Nároky na obsluhu, bilance odpadů bylo v podkapitole Pomocné látky uvedeno – *srážedlo fosforu*.

Odvolací orgán uzavírá, že provozovatel ČOV Čestice provádí kontrolní sledování obsahu P_{celk} na odtoku z ČOV. Za roky 2018 - 2022 provedl celkem 15 rozborů.
Na ČOV Čestice, která je již vybavena řízeným dávkováním roztoku hlinité nebo železité soli k chemickému srážení fosforu, by neměly vzniknout investiční náklady spojené s pořízením nové technologie. Přímé náklady budou pravděpodobně vynaloženy na zvyšování účinnosti čištění a s tím souvisejících provozních záležitostí.

Ve vztahu k otázce zpřísnění limitů jednotlivých ukazatelů znečištění odpadních vod, vypouštěných z čistíren odpadních vod, odvolací orgán sděluje, že vodoprávní úřad nedisponuje volným správním uvážením, nýbrž je vázán (jak plyne zejm. z ustanovení § 38 odst. 10 vodního zákona) jednak faktickými poznatky, jako jsou ukazatele stavu vody ve vodním toku, do něhož bude vypouštění odpadních vod probíhat, ale především je vázán normovými hodnotami ukazatelů jakosti vod či míry znečištění, jež jsou souhrnně nazývány jako emisní standardy, a jejich konkrétní hodnoty stanoví přílohy nařízení vlády.
Ani v případě naplňování cílů stanovených v příslušném plánu povodí tak vodoprávní úřad nedisponuje volným správním uvážením, nýbrž je plánem povodí vázán. Návrhy opatření pro jednotlivá povodí jsou totiž zpracovávány postupem podle § 24, § 25 odst. 4 a § 26, ve spojení s § 115a odst. 3 vodního zákona, v podrobnostech podle vyhlášky č. 50/2023 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, jako opatření obecné povahy; pro každý vodní útvar se pak zpracovává konkrétní list opatření.

Odvolací orgán je přesvědčen, že postupoval v souladu s § 23 odst. 2 vodního zákona, přičemž rovněž zhodnotil že dle doložených výsledků z hlášení jím stanovené limity je ČOV Čestice schopna dlouhodobě dodržovat, aniž by docházelo k jejich překračování.

VI. Právní předpisy, podle kterých odvolací orgán postupoval

Vzhledem k tomu, že žádost byla podána dne 25. 7. 2023 a řízení z moci úřední bylo zahájeno dne 28. 11. 2023, vodoprávní úřad postupoval zejména podle zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění zákona č. 403/2020 Sb., účinného ode dne 1. 1. 2021.
Postupoval také podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 261/2021 Sb., účinného ode dne 1. 2. 2022.

VII. Závěr

Přezkoumáním napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, které se týkalo žádosti obce Čestice o změnu povolení k nakládání s vodami, tj. změnu vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových a řízení z moci úřední ve věci změny povolení k nakládání s vodami, tj. změny vypouštění odpadních vod z ČOV Češtíce do vod povrchových, odvolací orgán nezjistil nezákonnost ani nesprávnost napadeného rozhodnutí.
Městysu Čestice v zastoupení společností ČEVAK a.s. bylo vyhověno ve všech navrhovaných dílčích změnách povolení - zpřesnění údajů o místu vypouštění (parcelní číslo pozemku výusti, přímé určení polohy výusti, počet napojených EO, název vodního toku, kilometráž výusti, číslo hydrologického pořadí) a doba (prodloužení) platnosti. Připomínka Povodí Vltavy, státního podniku, o stanovení emisního limitu P_{celk} byla zahrnuta do výroku tohoto rozhodnutí, a to v přísnějších limitech, jak bylo uvedeno v plánu dílčího povodí Horní Vltavy - v listu opatření ID HVL30700123 - Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II. Povolené emisní limity vychází z použití nejlepších dostupných technik a jsou konzistentní s právními předpisy na úseku životního prostředí.
Dle údajů z evidence ISPOP splňuje kvalita vypouštěných odpadních vod z ČOV Čestice stávající stanovené emisní standardy (BSK_5, $CHSK_{Cr}$ a NL) a objem vypouštěné odpadní vody nepřekračuje stanovené množství.
Při změně povolení bylo nutné změnit a zrušit některé původní podmínky z důvodu nadbytečnosti a neaktuálnosti. Podmínka č. 4 byla stanovena z důvodu poskytnutí přiměřené lhůty pro přechod na způsob odstraňování fosforu z odpadní vody.

Úvahy odvolacího orgánu jak k odvolacím námitkám tak nad rámec odvolacích námitek byly uvedeny v předchozích kapitolách tohoto rozhodnutí. Jejich úplnost a dostatečnost by mělo podle § 3 správního řádu zajistit k datu vydání rozhodnutí odvolacího orgánu zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Odvolací orgán doplnil některé úvahy tak, jak stanoví ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu. Tento postup je v souladu se zákonem, protože 1. a 2. instance je dle současné právní praxe jedno řízení (zejména dle rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 10A 44/2012-52 ze dne 17. 9. 2012, který je dohledatelný na internetových stránkách www.nssoud.cz).

Vzhledem k výše uvedenému odvolací orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti rozhodnutí o odvolání se nelze podle § 91 odst. 1 zákona. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, dále odvolat.

Ing. Zdeněk Klimeš
vedoucí odboru

Rozdělovník

Obdrží do vlastních rukou účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu

- Městys Čestice, Čestice 1, 387 19 Čestice, v zastoupení spol. ČEVAK a.s., Severní 2264/8, 370 10 České Budějovice – DS - 3ndg7rf

Obdrží do vlastních rukou účastník řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu

- Povodí Vltavy, státní podnik, Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5 – DS - gg4t8hf

Po nabytí právní moci rozhodnutí odvolacího orgánu se doručí

- Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí, Velké náměstí 2, 386 01 Strakonice
  + příloha (spisový materiál k napadenému rozhodnutí včetně originálu rozhodnutí odvolacího orgánu)

Městský úřad Strakonice

Odbor životního prostředí
Velké náměstí 2
386 01 Strakonice

Naše č. j.:	MUST/005526/2024/ŽP/Před, **I-2083**	
Sp. zn.:	MUST/035807/2023/4	
		ČEVAK, a.s.
Vyřizuje:	Ing. Michal Předota	Ing. Vendula Němcová
Telefon:	383 700 271	Severní 8/2264
E-mail:	michal.predota@mu-st.cz	370 10 České Budějovice
Datum:	31.01.2024	
Vypraveno:	08-02-2024	

Rozhodnutí
o změně vypouštění odpadních vod do vod povrchových

Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí, jako věcně příslušný vodoprávní úřad dle § 104 odst. 2 písm. c) a § 106 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění platném k 31.12.2023 (vodní zákon) a jako místně příslušný vodoprávní úřad dle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (správní řád),

městysu Čestice, Čestice 1, 387 19 Čestice, IČ 00251089,
v zastoupení společností ČEVAK a.s., Severní 2264/8, 370 10 České Budějovice, IČ 60849657,

mění

dle § 12 odst. 2 vodního zákona za účelem dílčích změn k vypouštění předčištěných odpadních vod z ČOV Čestice a dle § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona, za účelem dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu dílčího povodí Horní Vltavy

výrokovou část

rozhodnutí Městského úřadu Strakonice, odborem životního prostředí, č.j. MUST/057421/2013/ŽP/Ško, ze dne 12.12.2013, o **vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových tak, že celý výrok nově zní takto:**

Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí, jako věcně příslušný vodoprávní úřad dle § 104 odst. 2 písm. c) a § 106 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění platném k 31.12.2023 (vodní zákon) a jako místně příslušný vodoprávní úřad dle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (správní řád),

povoluje

městysu Čestice, Čestice 1, 387 19 Čestice, IČ 00251089,
v zastoupení společností ČEVAK a.s., Severní 2264/8, 370 10 České Budějovice, IČ 60849657,

dle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona a v souladu s nařízením vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, **nakládání s vodami, tj. vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových** – do bezejmenného drobného vodního toku, IDVT 10276678, ř.km 0,184, na pozemku p. č. 1250/40 v k. ú. Čestice, č. h. p. 1-08-02-0370-0-00, HVL_1280 Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka, **na dobu od 01.01.2024 do 31.12.2032.**

Přímé určení polohy (souřadnice X, Y):
Výusť z ČOV: 1137944, 800798

Čestice – výusť z ČOV
Počet napojených EO: **466**
Množství vypouštěných vod: **prům. 3,5 l/s, max. 7 l/s,**
max. 13 800 m³/měs., max. 110 000 m³/rok

Max. znečištění:	**„p"**	**„m"**	**t/rok**
BSK_5	30 mg/l	50 mg/l	1,980
$CHSK_{Cr}$	110 mg/l	170 mg/l	9,690
NL	35 mg/l	60 mg/l	2,640
P_{celk}	průměr 2 mg/l	5 mg/l	0,220

Podmínky a povinnosti pro povolení k nakládání s vodami:

1) Pro kontrolu vypouštění odpadních vod budou na odtoku z ČOV Čestice odebírány dvouhodinové směsné vzorky (typ vzorku A) získané slévánim 8 dílčích vzorků stejného objemu v intervalu 15 minut. Vzorky budou odebírány s minimální četností 4x ročně.
2) Současně s kontrolou kvality vypouštěných odpadních vod dle ukazatelů stanovených v rozhodnutí bude prováděno i měření objemu vypouštěných odpadních vod. Měření objemu odpadních vod bude prováděno přes Parshallův žlab s kontinuálním měřením se záznamovou jednotkou.
3) Výsledky rozborů vzorků, které budou obsahovat hodnoty všech ukazatelů znečištění stanovených v tomto rozhodnutí (tj. BSK_5, $CHSK_{Cr}$, NL a P_{celk}) a objem vypouštěných odpadních vod, budou za uplynulý rok předány příslušnému vodoprávnímu úřadu a oprávněným subjektům, v souladu s § 126 odst. 6 vodního zákona, prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) a budou uchovávány u provozovatele pro účely evidence a kontroly.
4) Emisní limit P_{celk} je přechodně od 01.01.2024 do 31.12.2024, tj. po dobu jednoho roku, stanoven v následujících limitech:

		„m"	t/rok
P_{celk}	průměr 5 mg/l	8 mg/l	0,550

Účastníci řízení (§ 27 odst. 1 správního řádu):
Městys Čestice, Čestice 1, 387 19 Čestice, IČ 00251089

Odůvodnění:

Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí, obdržel dne 25.07.2023 žádost obce Čestice, v zastoupení společností ČEVAK, a.s., o změnu povolení k nakládání s vodami, tj. změnu vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových, za účelem dílčích změn k vypouštění předčištěných odpadních vod z ČOV Čestice, dle § 12 odst. 2 vodního zákona.

Vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových bylo povoleno rozhodnutím Městského úřadu Strakonice, odboru životního prostředí, č. j. MUST/057421/2013/ŽP/Ško, ze dne 12.12.2013, na dobu do 01.01.2024.

K žádosti bylo doloženo:

- stávající povolení k vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice, č. j. MUST/057421/2013/ŽP/Ško, ze dne 12.12.2013,
- situace ČOV v měřítku 1:500,
- situace se zákresem vodních toků z portálu VÚV,
- stanovisko a vyjádření Povodí Vltavy, státní podnik, č. j. PVL-46739/2023/140, ze dne 11.07.2023,
- kopie části provozovatelské smlouvy o zastupování pronajímatele při jednání se státními orgány.

Ve stanovisku správce povodí - Povodí Vltavy, státní podnik, vydaném pod č.j. PVL-46739/2023/140 dne 11.07.2023, je připomínka: „V případě osazeného zařízení na chemické srážení fosforu požadujeme toto zařízení udržovat trvale v provozu včetně stanovení limitu $P_{c\ prům}$ 3 mg/l, „m" 5 mg/l, 0,32 t/rok. Účinné odstraňování fosforu z odpadní vody je nutné pro omezování eutrofizace povrchové vody.".

Vzhledem k připomínce Povodí Vltavy, státní podnik, a stanoveným opatřením k dosažení cílů ochrany vod přijatém v plánu dílčího povodí Horní Vltavy, ID HVL30700123 – Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II, pro vodní útvar HVL_1280 Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka, které se týká stanovení přísnějších emisních limitů – množství a koncentrace vypouštěného znečištění pro P_{celk} tak, aby byla snížena především eutrofizace vodárenských nádrží a povrchových vod, bylo současně zahájeno řízení ve věci změny povolení k nakládání s vodami, tj. změny vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových, za účelem dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu dílčího povodí Horní Vltavy, dle § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona.

Oznámení o zahájení řízení č.j. MUST/035807/2023/ŽP/Před, ze dne 28.11.2023, bylo zasláno všem účastníkům řízení. Byla uplatněna zásada koncentrace řízení, kdy mohli účastníci řízení a dotčené orgány státní správy uplatnit případné námitky nebo připomínky do 15 dnů po obdržení výše uvedeného oznámení. V průběhu řízení byly uplatněny námitky společnosti ČEVAK a.s. ze dne 05.12.2023:

„Dne 28.11.2023 pod č.j. MUST/035807/2023/ŽP/Před, I-2083 vydal Městský úřad Strakonice, Odbor životního prostředí oznámení o zahájení vodoprávního řízení ve věci změny povolení k nakládání s vodami, tj. vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových. Řízení probíhá na základě žádosti městysu Čestice v zastoupení společnosti ČEVAK a.s.

Nesouhlasíme se stanovením emisního limitu P_{celk}.

Kontrolní vzorky odebrané na odtoku v posledních letech plní limity dané Přílohou č. 7 k NV č. 401/2015 Sb. (BAT) pro příslušnou kategorii ČOV do 500 EO (v ukazateli NL dokonce přísněji stanovený limit „p" ve výši 35 mg/l). Pro tuto kategorii ČOV je dle výše zmíněného NV požadavek na odbourání organického znečištění, nerozpuštěných látek, nikoliv fosforu. Dle § 38 odst. 12 vodního zákona a § 5 odst. 4 NV 401/2015 Sb. je možné stanovit další emisní limity, avšak nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod, tj. nejvýše do hodnot uvedených v příloze č. 7 zmíněného NV."

Vodoprávní úřad k podaným připomínkám dodává:
Z širšího hlediska – množství fosforu v povrchových vodách je v přímé souvislosti s výskytem vegetačních zákalů a sinicových vodních květů. Nadbytek fosforu vede k degradaci ekosystémů a následně ke zhoršení ekologického stavu/potenciálu útvarů povrchových vod. Zvýšená přítomnost řas, zejména sinic, limituje využívání těchto vod především jako vod určených k odběru pro lidskou spotřebu a koupacích vod. Zdrojem sloučenin fosforu v povrchových vodách jsou především bodové zdroje znečištění – splašky a městské odpadní vody. Snížení vnosu znečištění do povrchových vod zlepšuje kyslíkový režim v recipientu a při kombinaci eliminace organického znečištění a nutrientů (především fosforu) se výrazně snižuje riziko eutrofizace povrchových vod.

Ke stanovení emisního limitu P_{celk} – podle ustanovení § 38 odst. 10 a 12 (dle znění vodního zákona od 01.01.2024 - § 38 odst. 9 a 11) vodního zákona stanoví vodoprávní úřad, vyžadují-li to cíle stanovené v příslušném plánu povodí, v povolení přísnější emisní limity, než jsou emisní limity stanovené podle odstavce 10, popřípadě může stanovit další ukazatele a jejich emisní limity. K dosažení cílů ochrany vod přijaté v plánu dílčího povodí Horní Vltavy bylo zapotřebí stanovit další ukazatel a emisní limit vypouštěného znečištění – celkový fosfor. Vodoprávním úřadem stanovené emisní limity sice nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod (tzv. BAT limity), ale hodnoty uvedené v příloze č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jsou zastaralé a brání dosažení cílů dobrého stavu/potenciálu dotčených útvarů povrchových vod. Stanovený emisní limit P_{celk} z bodového zdroje znečištění – ČOV Čestice by měl vést ke stabilizaci a případně snížení obsahu celkového fosforu ve vodním útvaru HVL_1280 Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka.

Pro vodní útvar HVL_1280 Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka je stanovený cíl dobrého stavu listem opatření ID HVL30700123, který pro ukazatel P_{celk} udává hodnotu mediánu 0,05 mg/l. V profilu sledování jakosti povrchových vod PVL_9109 – Nemětice byla hodnota mediánu P_{celk} následovná:

období	medián P_{celk} (mg/l)
2022 – 2023	0,120
2021 – 2022	0,110
2020 – 2021	0,110
2019 – 2020	0,110
2018 – 2019	0,140

Provozovatel ČOV Čestice - ČEVAK a.s. provádí kontrolní sledování obsahu P_{celk} na odtoku z ČOV. Za roky 2018 – 2022 provedl celkem 15 rozborů. Za jednotlivé roky následovně:

Rok	průměr P_{celk} (mg/l)	Počet rozborů
2018	1,8200	1
2019	3,4825	4
2020	3,5225	4
2021	4,4800	3
2022	4,6000	3

Na ČOV Čestice, která je již vybavena řízeným dávkováním roztoku hlinité nebo železité soli k chemickému srážení fosforu, by neměly nevzniknout investiční náklady spojené s pořízením nové technologie. Přímé náklady budou pravděpodobně vynaloženy na zvyšování účinnosti čištění a s tím souvisejících provozních záležitostí. Předpokladem je, že tyto provozní náklady budou pokryty z výběru stočného. V porovnání s ovlivněním jakosti vody v recipientu se nejedná o neúměrné náklady.

Po provedeném řízení a na základě předložených dokladů a shromážděných podkladů bylo zjištěno, že žádost o změnu povolení k vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových, lze dle § 12 odst. 2 a dle § 12 odst. 3 písm. a) vodního zákona povolit. Proto vodoprávní úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Městysu Čestice v zastoupení společností ČEVAK a.s. bylo vyhověno ve všech navrhovaných dílčích změnách povolení – zpřesnění údajů o místu vypouštění (parcelní číslo pozemku výusti, přímé určení polohy výusti, počet napojených EO, název vodního toku, kilometráž výusti, číslo hydrologického pořadí) a doba (prodloužení) platnosti. Připomínka Povodí Vltavy, státní podnik, o stanovení emisního limitu P_{celk} byla zahrnuta do výroku tohoto rozhodnutí, a to v přísnějších limitech uvedených v plánu dílčího povodí Horní Vltavy - v listu opatření ID HVL30700123 – Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II. Dle údajů z evidence ISPOP splňuje kvalita vypouštěných odpadních vod z ČOV Čestice stávající stanovené emisní standardy (BSK_5, $CHSK_{Cr}$ a NL) a objem vypouštěné odpadní vody nepřekračuje stanovené množství. Tyto hodnoty zůstaly beze změny. Při změně povolení bylo nutné změnit a zrušit původní podmínky z důvodu nadbytečnosti a neaktuálnosti. Podmínka č. 1 byla upravena a podmínky č. 2, 3, 4 a 5 byly nahrazeny novými podmínkami č. 2 a 3, které byly stanoveny v souladu s nařízením vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech. Podmínka č. 4 byla stanovena z důvodu poskytnutí přiměřené lhůty pro přechod na účinnější způsob odstraňování fosforu z odpadní vody.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat dle ustanovení § 81 a násl. správního řádu odvolání, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí ke Krajskému úřadu Jihočeského kraje podáním učiněným u odboru životního prostředí Městského úřadu Strakonice. Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je Městský úřad Strakonice na náklady účastníka. Podané odvolání má odkladný účinek. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Ing. Jaroslav Brůžek
vedoucí odboru životního prostředí

Počet listů: 2
Počet příloh: 0
Počet listů příloh: 0

MĚSTSKÝ ÚŘAD * odbor životního prostředí * STRAKONICE 2

Rozdělovník:

Městys Čestice, Čestice 1, 387 19 Čestice prostřednictvím ČEVAK a.s., Severní 2264/8, 370 10 České Budějovice – DS
Povodí Vltavy, státní podnik, Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5 – DS
Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí, Velké náměstí 2, 386 01 Strakonice – vlastní

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Terezy Kučerové a soudců JUDr. Michala Hájka, Ph.D., a Mgr. et Mgr. Bc. Petra Jiříka, ve věci

žalobce: **městys Čestice**, IČO 00251089
sídlem Čestice 1, 387 19 Čestice
zastoupen spol. ČEVAK a. s., IČO 60849657
sídlem Severní 2264/8, 370 10 České Budějovice
zastoupené JUDr. Zdeňkem Horáčkem, Ph.D.
sídlem Kaizlovy sady 434/13, 186 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**
sídlem U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice

za účasti: **Povodí Vltavy, státní podnik**
sídlem Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2024, č. j. KUJCK 96433/2024,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem sporu je stanovení emisního limitu „celkový fosfor" pro bodový zdroj znečištění – ČOV Čestice, která spadá do kategorie 500 EO.

2. Městský úřad Strakonice, odbor životního prostředí (dále jen „vodoprávní úřad) rozhodnutím ze dne 31. 1. 2024, č. j. MUST/005526/2024/ŽP/Před, změnil své rozhodnutí vydané dne 12. 12. 2013, o vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových tak, že žalobci k jeho žádosti ze dne 25. 7. 2023 povolil nakládání s vodami, tj. vypouštění odpadních vod z ČOV Čestice do vod povrchových na dobu od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2032 s tím, že nově stanovil limit maximálního znečištění Pcelk průměr „p" 2 mg/l; „m" 5 mg/l a t/rok 0,220. Ke stanovení limitu pro vypouštění fosforu došlo na základě stanoviska Povodí Vltavy, kterým byl požadován trvalý provoz zařízení k chemickému srážení fosforu včetně stanovení limitu Pc prům. 2 mg/l; „m" 5 mg/l a t/rok 0,220. Prvostupňový orgán při stanovení emisního limitu Pcelk vycházel z § 38 odst. 10 a 12 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon, ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále jen „vodní zákon"), které umožňují stanovit v povolení přísnější limity, než jsou limity stanovené v odst. 10. Emisní limit vypouštěného znečištění – celkový fosfor byl stanoven za účelem dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu dílčího povodí Horní Vltavy. Vodoprávní úřad dospěl k závěru, že *„[e]misní limity sice nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod (tzv. BAT limity), ale hodnoty uvedené v příloze č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., jsou zastaralé a brání dosažení cílů dobrého stavu/potenciálu dotčených útvarů povrchových vod".*

3. Žalobce v odvolání proti rozhodnutí vodoprávního úřadu uvedl, že pro příslušnou kategorii ČOV do 500 EO nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech (dále jen „nařízení vlády č. 401/2015 Sb."), nestanovuje požadavek na odbourání fosforu. Ačkoli je dle § 38 odst. 12 vodního zákona a § 5 odst. 4 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., možné stanovit další emisní limity, ty nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování vod, tj. nejvýše hodnot stanovených v příloze č. 7 uvedeného nařízení vlády.

4. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobce zamítnuto a rozhodnutí vodoprávního úřadu potvrzeno. Žalovaný se neztotožnil s žalobcem v tom, že by bylo možné hodnoty uvedené v příloze č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. posuzovat i jako hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod. Aplikované ust. § 38 odst. 12 vodního zákona váže přísnost limitů k hodnotám dosažitelným nejlepšími dostupnými *technikami* (s odkazem na zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci), zatímco v ust. § 38 odst. 10 vodního zákona zmiňované nejlepší dostupné *technologie* navazují na nařízení vlády č. 401/2015 Sb., tedy i na jeho Přílohu č. 7. Jedná se o odlišné pojmy, které nelze zaměňovat, a proto nelze v případě žalobce aplikovat maximální limity dle Přílohy č. 7. Ta navíc nereaguje pružně na vývoj v oblasti nejlepších dostupných technik. Dosažení nejlepších dostupných technik je jedním z nejvýznamnějších nástrojů k ochraně životního prostředí a při jejich hodnocení se vychází zejména z technické úrovně zařízení. V rámci tohoto hodnocení jsou podstatné plány snižování emisí, plány odpadového hospodářství atd. Samotný pojem „nejlepší dostupné techniky" je obsažen v § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, emisní standardy však tento zákon nestanoví. Žalovaný proto vycházel z rozhodnutí Komise 2016/902, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

průmyslu podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU. Rozhodnutí Komise v Tabulce 2 hodnoty BAT-AEL stanovuje roční průměr 0,50 – 3,0 mg/l.

II. Shrnutí žaloby

5. Žalobou doručenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 24. 10. 2024 je namítána nezákonnost rozhodnutí žalovaného i vodoprávního úřadu, kteří dle žalobce nesprávně vyložili pojmy „nejlepší dostupné technologie" a „nejlepší dostupné techniky"; chybně aplikovali vztah právních předpisů a plánů povodí ve spojení s listy opatření coby opatřeními obecné povahy.

6. Žalobce se s žalovaným ztotožnil v tom, že oba pojmy jsou odlišné a nelze je zaměňovat, je však třeba jim přiznat jiný význam, než činí žalovaný. Oba pojmy jsou vzájemně propojené a podmíněné a dle žalobce je pojem „technologie" podřazený pojmu „techniky", což plyne z definice nejlepší dostupné techniky vymezené v § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb. Tento výklad tak dle žalobce vede k závěru, že pravidla vztahující se k nejlepším možným technologiím je třeba vztáhnout i na nejlepší možné techniky.

7. Žalovaný nesprávně vztáhnul pojem nejlepších možných technik, resp. technologií, k provozu průmyslových a zemědělských zařízení. ČOV Čestice ovšem takovým zařízením není a jedná se tak o věcnou chybu žalovaného zakládající vnitřní rozpornost. Žalovaný totiž připouští aplikací standardů, jež se na žalobce vůbec nevztahují.

8. Žalovaným uváděné rozhodnutí Komise nelze vztahovat na ČOV Čestice, neboť to je závazné pouze v předmětné věci. Žalovaný pak sám ve svém rozhodnutí připouští, že rozhodnutí Komise neobsahuje referenční dokument BAT vztahující se k čištění komunálních odpadních vod.

9. Žalobce se dále neztotožnil se závěry žalovaného, podle kterých emisní hodnoty uvedené v Příloze č. 7 nepředstavují překážku pro stanovení limitů přísnějších, neboť tyto hodnoty se na projednávaný případ nevztahují, pokud zákonodárce odlišil pojem „nejlepší dostupné technologie" a „nejlepší dostupné techniky". Dle žalobce by v případě takového výkladu záleželo pouze na vůli exekutivy, zda se rozhodne obecně závazný prováděcí předpis aplikovat či nikoli. Toto však není v kompetenci správních orgánů. Žalobce s odkazem na závěry doktríny poukázal na shodnou závaznost nařízení jako zákona, odlišná je toliko specializace úpravy. Stanovení ukazatelů a hodnot přípustného znečištění vod prostřednictvím podzákonného předpisu hodnotí žalobce jako legitimní s ohledem na laicky obsazené parlamentní těleso. Správní orgány tak nemohou stanovovat, kdy se těmito limity budou řídit a kdy nikoli, resp. zda jsou tyto limity z jejich pohledu zastaralé či nikoli. To vše bez ohledu na to, zda zákon obsahuje odkaz na nařízení vlády či nikoli. Odpovědnost za aktuálnost právní úpravy nese vláda ČR. Pokud má vodoprávní úřad pochyby o aktuálnosti současných požadavků, měl by aktivovat příslušné normotvorné iniciativy a nikoli se sám z důvodu tvrzené zastaralosti právní úpravy rozhodnout tuto neaplikovat.

10. Stejně tak v případě závaznosti zmíněných regulativů vůči plánům povodí vydaným formou opatření obecné povahy platí, že správní orgán je při jejich tvorbě vázán závaznou právní úpravou. Tyto dokumenty tak musejí odpovídat celkovému regulativnímu dopadu obou obecně závazných předpisů upravujících předmětnou oblast (tj. vodního zákona a nařízení vlády č. 401/2015 Sb.). V této souvislosti žalobce dále uvedl, že pouze Příloha č. 1 nařízení (emisní standardy ukazatelů) může být předmětem další modifikace ze strany plánů povodí.

11. Žalobce shrnul, že úpravu emisních limitů bylo možné realizovat pouze v mezích stanovených nařízením vlády č. 401/2015 Sb., resp. do mezních limitů stanovených Přílohou č. 7 tohoto nařízení. Skutečnost, že zákon hovoří o nejlepší dostupné technice

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

i technologii na tom nic nemění, protože zákonodárce zjevně vycházel z toho, že pojem nejlepší dostupné techniky zahrnuje i použitou technologii.

12. Ze všech uvedených důvodů je navrhováno napadené rozhodnutí žalovaného i jemu předcházející rozhodnutí vodoprávního úřadu zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření k žalobě

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ocitoval jednotlivé námitky, k nimž v rámci jejich vypořádání připojil citace konkrétních pasáží napadeného rozhodnutí, které dle jeho názoru na tyto námitky reagují.

14. Zdůraznil, že napadené rozhodnutí nedospívá k závěru, že by pojem „nejlepší dostupné techniky" neměl k nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jakýkoli vztah. Pouze se v něm uvádí, že u posouzení přísnějších limitů nelze dle Přílohy č. 7 uvedeného nařízení postupovat.

15. Žalovaný se dále neztotožnil s tvrzením žalobce, podle kterého je pojem „technologie" podražen pojmu „technika". Pokud by tomu tak bylo, nebyl by důvod mezi těmito pojmy v ust. § 38 odst. 10 a 12 vodního zákona rozlišovat. Rovněž by nebyl důvod pro novelizaci vodního zákona účinnou od 1. 1. 2019. Odlišení těchto pojmů postupem času nabylo na významu. Pokud žalobce na jednu stranu uvádí, že jde o pojmy odlišné a nelze je zaměňovat, nemůže na stranu druhou uvádět, že odkaz na nejlepší dostupné techniky je současně odkazem na nejlepší dostupné technologie.

16. Žalovaný setrval na svém závěru, že v případě emisních limitů fosforu lze tyto stanovit přísněji, než jak plyne z Přílohy č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. Stanovení těchto emisních limitů vychází z dat o nejlepších dostupných technikách, které však s ohledem na vývoj nelze racionálně předpovědět. Pokud by tyto emisní limity měly vycházet z nařízení vlády č. 401/2015 Sb., bylo by nutné toto nařízení často aktualizovat, což by dle žalovaného nebylo žádoucí.

17. Současný stav je dle žalovaného dán potřebou snižování vnosu znečištění do povrchových vod, ale i posunem ve vývoji čistírenské technologie. ČOV Čestice je již stavebně vybavena k odstraňování fosforu.

18. Žalovaný navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Právní hodnocení krajského soudu

19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.").

20. O věci bylo rozhodnuto v rámci ústního jednání, které u krajského soudu proběhlo dne 27. 1. 2025. Během tohoto jednání účastníci řízení setrvali na svých stanoviscích uplatněných v průběhu řízení.

21. Žaloba není důvodná.

22. Stěžejním je v projednávané věci posouzení, zda vodoprávní úřad, resp. žalovaný, mohl pro ČOV Čestice, která spadá pod čistírny odpadních vod s kapacitou do 500 EO (ekvivalentních obyvatel), stanovit emisní limit pro celkový fosfor (Pcelk). K zodpovězení této otázky je třeba vypořádat, na základě jakých limitů lze maximální emisní hodnoty stanovit, tj. zda v případě ČOV Čestice lze aplikovat limity fosforu stanovené Přílohou č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., či zda je při stanovení limitů třeba vycházet z dat o nejlepších dostupných technikách čištění vod.

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

23. Dle žalobce spadá pojem nejlepší dostupná technologie pod pojem nejlepší dostupné techniky, a proto je v případě stanovení přísnějších emisních limitů podle § 38 odst. 12 vodního zákona nutno vycházet z limitů stanovených Přílohou č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb. Naproti tomu žalovaný uvádí, že dotčené pojmy je nutno rozlišovat a přísnější limity je možné určit pouze dle dat o nejlepších dostupných technikách čištění ve smyslu zákona č. 76/2002 Sb., nikoli dle limitů pro nejlepší dostupné technologie podle nařízení vlády č. 401/2015 Sb., resp. jeho přílohy.

IV.A Obecná východiska povolení k vypouštění odpadních vod

24. Podle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona *„[p]ovolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dále jen „povolení k nakládání s vodami") je třeba k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních."*

25. Podle § 38 odst. 10 věty druhé vodního zákona platí, že *„[p]ři povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a nejvýše přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod (emisní standardy) stanovenými nařízením vlády a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, včetně specifikací nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínek jejich použití, které stanoví vláda nařízením* ***a nejlepšími dostupnými technikami v oblasti zneškodňování odpadních vod.***" V případě zmiňovaných nejlepších dostupných technik zákon v poznámce pod čarou odkazuje na § 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (dále jen „zákon o integrované prevenci"). (důraz doplněn)

26. Podle § 38 odst. 12 vodního zákona *„[v]yžadují-li to cíle stanovené v příslušném plánu povodí nebo cíle ochrany vod či normy environmentální kvality stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie, stanoví vodoprávní úřad v povolení přísnější emisní limity, než jsou emisní limity stanovené podle odstavce 10, popřípadě může stanovit další ukazatele a jejich emisní limity. V odoprávním úřadem stanovené emisní limity* ***nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod****. Uvedený postup platí obdobně pro případy stanovení ukazatelů znečištění a emisních standardů stanovených nařízením vlády podle § 31, 34 a 35."* V případě zmiňovaných nejlepších dostupných technik zákon v poznámce pod čarou odkazuje na § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci. (důraz doplněn)

27. Podle § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci se pro účely tohoto zákona rozumí *„[n]ejlepšími dostupnými technikami nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a způsobů jejich provozování, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik jako základu pro stanovení emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zařízení, jejichž smyslem je předejít vzniku emisí, nebo pokud to není možné, omezit emise a jejich nepříznivé dopady na životní prostředí jako celek, přičemž* ***(1) technikami se rozumí jak použitá technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu****, (2) dostupnými technikami se rozumí techniky vyvinuté v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli zařízení za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v České republice, (3) nejlepšími se rozumí nejúčinnější techniky z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku; při určování nejlepší dostupné techniky se přihlíží k hlediskům uvedeným v příloze č. 3 k tomuto zákonu."* (důraz doplněn)

28. Odkazovaná hlediska jsou následující: *„(1) Použití nízkoodpadové technologie, (2) použití látek méně nebezpečných, (3) podpora využívání a recyklace látek, které vznikají nebo se používají v technologickém procesu, a případně využívání a recyklace odpadu, (4) srovnatelné procesy, zařízení či provozní metody, které již byly úspěšně vyzkoušeny v průmyslovém měřítku, (5) technický pokrok, (6) charakter, účinky*

a množství příslušných emisí, (7) datum uvedení nových nebo existujících zařízení do provozu, (8) doba potřebná k zavedení nejlepší dostupné techniky, (9) spotřeba a druh surovin (včetně vody) používaných v technologickém procesu a energetická účinnost, (10) požadavek prevence nebo omezení celkových dopadů emisí na životní prostředí a rizik s nimi spojených na minimum, (11) požadavek prevence havárií a minimalizace jejich následků pro životní prostředí, (12) informace zveřejňované mezinárodními organizacemi.“

29. Dle Přílohy č. 7 (Nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínky jejich použití) nařízení vlády č. 401/2015 Sb., kterou se stanoví Dosažitelné hodnoty koncentrací a účinností pro jednotlivé ukazatele znečištění při použití nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování městských odpadních vod, platí, že **pro čistírny odpadních vod s kapacitou do 500 EO nejsou stanoveny emisní limity pro celkový fosfor (Pcelk)**. (důraz doplněn)

30. Obecná východiska povolovacích procesů při nakládání s vodami, včetně důrazu na prevenční povinnost a unijní úpravu, Nejvyšší správní soud shrnul v rozsudku ze dne 2. 3. 2023, č. j. 9 As 23/2021-38. V něm kasační soud konstatoval, že ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. 10. 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (implementované do vodního zákona), vyplývají členským státům dvě povinnosti ohledně ochrany vod – jednak zajistit zlepšení a jednak zabránit zhoršení stavu vodních útvarů. Tím je myšleno zachování nebo obnovení dobrého stavu, dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu. Stát zásadně nesmí schválit jakýkoliv projekt, pokud jeho provedení může zhoršit stav nebo ohrozit dosažení dobrého stavu vodního útvaru (není-li splněna výjimka podle čl. 4 odst. 7 citované směrnice, § 23a odst. 7 a 8 vodního zákona). Nejvyšší správní soud rovněž připomenul, že řízení o povolení nakládání s vodami podle § 8 vodního zákona je ovládáno zásadou materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu. Podle Nejvyššího správního soudu jsou správní orgány *„[p]ovinny z úřední povinnosti při povolování nakládání s vodami zjišťovat, zda realizací může dojít ke zhoršení stavu nebo ohrožení dosažení dobrého stavu vodního útvaru. Za zhoršení se přitom považuje snížení hodnocení jakékoliv ze tří kvalitativních složek* [1) biologické, 2) hydromorfologické a 3) chemické a fyzikálně-chemické]. *V případě, že dotčená kvalitativní složka již má nejnižší hodnocení, pak zhoršením je jakékoliv její zhoršení. Zhoršení stavu vody přitom obecně není přípustné, s výjimkami definovanými zákonem (§ 23a odst. 7 a 8 vodního zákona)“.*

31. Čím je vodoprávní úřad při vydání povolení k vypouštění odpadních vod vázán shrnul Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 6. 2024, č. j. 10 As 29/2023-58: *„[Z]ejména je třeba správně nastavit emisní limity, které vyjadřují maximální hodnotu množství a koncentrace škodlivých látek obsažených v konkrétním objemu vypouštěné odpadní vody. Při jejich stanovení je vodoprávní úřad vázán jednak faktickými poznatky, jako jsou ukazatele stavu vody ve vodním toku, do něhož bude vypouštění odpadních vod probíhat, ale především je třeba dodržet normové hodnoty ukazatelů kvality vody či míry znečištění, jež jsou souhrnně nazývány jako emisní standardy a jejichž konkrétní hodnoty stanoví přílohy nařízení č. 401/2015 Sb.* ***Vodoprávní úřad tedy zkoumá konkrétní jakost a objem vypouštěných odpadních vod a stav vody, do níž má být odpadní voda vypouštěna. V návaznosti na tato zjištění stanoví emisní limity a případně též další podmínky a dobu platnosti povolení.*** *Podkladem pro vydání povolení je stanovisko správce povodí, které navrhuje hodnoty emisních limitů, posoudí možnost zhoršení stavu nebo ekologický potenciál „řešené“ vody, a tedy přispívá k tomu, aby v řízení byly zohledněny cíle ochrany vod jako složky životního prostředí.“* (důraz doplněn)

IV.B Aplikace obecných východisek na nyní projednávanou věc

32. Krajský soud jazykovým výkladem § 38 odst. 10 vodního zákona dospěl k závěru, že vodoprávní úřad je při vydání povolení k vypouštění odpadních vod vázán faktickým stavem týkajícím se množství a koncentrace vypouštěných škodlivých látek v daném případě.

V rámci hodnocení tohoto stavu a stanovení limitů k zabránění znečištění vod pak vodoprávní úřad vychází jednak z emisních standardů stanovených nařízením vlády č. 401/2015 Sb., jednak ze specifikací nejlepších dostupných technologií stanovených tímto nařízením vlády a současně i z nejlepších dostupných technik v oblasti zneškodňování odpadních vod *(Best Aviable Techniques,* BAT). Veškeré tyto ukazatele je vodoprávní úřad povinen v rámci stanovení emisních limitů pro vypouštění odpadních vod hodnotit.

33. Jak plyne z dikce § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci, technologie v oblasti zneškodňování vod je podřaditelná pod pojem techniky v oblasti zneškodňování vod. Technologií totiž rozumíme samotnou proceduru zneškodňování vod. Technikami se však kromě samotného procesu zneškodňování vod rozumí také způsob, jakým je dané čistící zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu. Technikami zneškodňování vod je tedy pojmem širším, zahrnujícím veškerá zařízení, opatření a postupy, které zneškodňování odpadních vod doprovází. Nejedná se tudíž o pojmy totožné, platí však, že každá technologie spadá pod pojem techniky, avšak nikoli vše, co je technikami, je současně technologií.

34. Odlišnost těchto pojmů reflektoval též zákonodárce v rámci novely k zákonu č. 113/2018 Sb., kterým se mění zákon o vodách a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který do ust. § 38 odst. 10 a 12 zákona o vodách zavedl kromě kritéria nejlepších dostupných technologií též hodnotící kritérium právě v podobě nejlepších dostupných technik. Důvodová zpráva k novele pak v této souvislosti výslovně uvádí, že jde o *„formální úpravu a zpřesnění kombinovaného způsobu stanovení emisních limitů vodoprávním úřadem."* (srov. důvodová zpráva ke správnímu řádu, tisk PS PČR č. 45/0, dostupná v repozitáři PS PČR na adrese www.psp.cz) Zákonodárce tímto sám rozlišil pojem technologie a techniky, přičemž tak učinil zjevně proto, že jde o pojmy s odchylným významem.

35. Pokud tedy zákonodárce v § 38 odst. 10 vodního zákona stanovil, že při povolování vypouštění odpadních vod je vodoprávní úřad vázán emisními standardy, nejlepšími dostupnými technologiemi a nejlepšími dostupnými technikami, znamená to, že kromě nejlepší dostupné procedury čištění (technologie) je povinen zvlášť hodnotit také veškeré nejlepší dostupné techniky čištění.

36. Ve vztahu k žalobou namítaným emisním limitům stanoveným Přílohou č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., pak platí, že tyto limity se vztahují pouze ke kategorii nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod, jak plyne ze samotného označení této přílohy. Tyto limity se proto nevztahují k zákonem zvlášť vymezené kategorii nejlepších dostupných technik. Nelze proto souhlasit s žalobcem v tom, že vodoprávní úřad byl co do stanovení emisních limitů fosforu vázán pouze Přílohou č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., která v případě čistírny do 500 EO nestanoví pro fosfor žádný limit.

37. Vodoprávní úřad mohl v rámci stanovení hodnot množství a koncentrace škodlivých látek obsažených v konkrétním objemu vypouštěné odpadní vody, s přihlédnutím ke stanovisku Povodí Vltavy – které pro něj není závazné (srov. rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2021, č. j. 51 A 11/2020-142) - vycházet též z nejlepších dostupných technik pro čištění odpadních vod. Zohlednění tohoto hodnotícího kritéria považuje krajský soud za nanejvýš žádoucí, neboť technický vývoj je třeba v oblasti zneškodňování vod využít v maximální možné míře. To přitom platí i v případě, kdy pro čistírny do 500 EO není fosfor z hlediska dostupných technologií limitován. Je totiž obecně známé, že právě vysoká koncentrace fosforečnanů ve vodě je hlavním problémem jejího znečištění. Uvedený závěr pak zcela koresponduje s cíli ochrany vod stanovenými směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES ze dne 23. 10. 2000, kterými jsou jednak zajistit zlepšení a jednak zabránit zhoršení stavu vodních útvarů.

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

38. Lze shrnout, že v případě, kdy prokazatelně existují dostupné techniky čištění odpadních vod, které eliminují znečištění vod zneškodňováním odpadních látek do nich vypouštěných – zde fosfor – musí vodoprávní úřad při stanovení emisních limitů v rámci povolení k nakládání s vodami přihlédnout též k nejlepším dostupným technikám a tyto zohlednit.

39. Emisní standardy (limity) však nejsou v případě kritéria nejlepších dostupných technik, oproti zmiňovaným nejlepším dostupným technologiím, zákonodárcem stanoveny.

40. Vodoprávní úřad stanovil emisní limit fosforu v průměru 2 mg/l, max. 5 mg/l, učinil tak v návaznosti na stanovisko Povodí Vltavy ze dne 11. 7. 2023, kterým byl vysloven mj. požadavek na stanovení limitu Pc prům. 3 mg/l, max. 5 mg/l. Dle odůvodnění prvostupňového rozhodnutí byl limit pro fosfor stanoven navzdory tomu, že nařízení vlády č. 401/2015 Sb., tento limit v případě ČOV 500 nestanovuje. Jakkoli své úvahy úřad opřel o skutečnost, že hodnoty stanovené v nařízení jsou zastaralé a brání dosažení cílů dobrého stavu/potenciálu povrchových vod, čímž mohl vzbudit dojem určité svévole správního uvážení, podstatné je, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí tyto závěry doplnil a srozumitelným způsobem takto stanovené hodnoty zdůvodnil (k zásadě jednoty správního řízení viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012-47, ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25, či ze dne 20. 2. 2020, č. j. 2 Ads 171/2019-43).

41. Žalovaný přistoupil k hodnocení vodoprávním úřadem stanovených limitů pomocí výstupů z prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2016/902 ze dne 30. května 2016, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu (dále jen „Rozhodnutí Komise"). Žalovaný dospěl k závěru o možnosti analogické aplikace emisních limitů stanovených Rozhodnutím Komise na provoz ČOV Čestice, ačkoli se toto rozhodnutí na regulaci činnosti komunální čistírny odpadních vod nevztahuje. Pokud vodoprávní úřad stanovil pro ČOV Čestice emisní limit Pcelk do 31. 12. 2032 max. 5 mg/l, jde o méně přísnou hodnotu, než jakou stanoví Rozhodnutí Komise, které pro přímé vypouštění živin do vodního recipientu stanovuje hodnotu BAT-AEL (roční průměr) 0,50 – 3,0 mg/l.

42. Hodnocení limitů stanovených vodoprávním úřadem pak žalovaný provedl i s ohledem na limity Pcelk pro kategorie ČOV od 2 000 do 10 000 EO, které jsou Přílohou č. 7 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., stanoveny prům. 2 mg/l a max. 5 mg/l. Limit stanovený ČOV Čestice je tak méně přísný i z tohoto hlediska.

43. Přihlédnuto bylo také k závěrům opatření HVL30700123 – Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II, které bylo vypracováno v souvislosti s Plánem dílčího povodí Horní Vltavy pro období let 2021–2027, pro vodní útvar „Peklov od pramene po ústní do toku Volyňka" (dále jen „Opatření"). To hodnotí emisní standardy stanovené v nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jako benevolentní, neumožňující dosažení dobrého stavu nebo potenciálu celé řady útvarů povrchových vod. Vodní zákon však v ust. § 38 odst. 10 umožňuje stanovit emisní limity nad rámec uvedeného nařízení. Opatření tak pro vodní tok „HVL_1280 Peklov od pramene po ústní do toku Volyňka" určilo pro povolení k vypouštění odpadních vod přísnější limity z hlediska množství a koncentrace Pcelk – ČOV do 500 EO prům. 2 mg/l a max. 5 mg/l.

44. Krajský soud se s analogickou aplikací limitů stanovených Rozhodnutím Komise jakož i limitů určených pro ČOV 2000 – 10 000 EO v rámci hodnocení emisního limitu určeného vodoprávním úřadem ztotožnil. Pokud nejsou emisní limity z hlediska nejlepších dostupných technik stanoveny zákonem, musí správní orgán tyto limity určit tak, aby

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

odpovídaly smyslu a účelu aplikované právní úpravy (*e ratione legis*). Tímto smyslem a účelem jsou v případě legislativy týkající se ochrany vod - prevence, snižování a pokud možno úplné vyloučení znečištění vyplývajícího z vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

45. Je obecně známou skutečností, že zvýšené množství fosforu vede k výskytu řas, zejména sinic, v jejichž důsledku dochází k degradaci ekosystémů a k následnému zhoršení ekologického stavu/potenciálu útvaru povrchových vod, které tak nemohou být využívány pro lidskou potřebu. V případě řešeného vodního útvaru Peklov od pramene po ústí do toku Volyňka byla hodnota mediánu Pcelk naměřena v období let 2022-2023 ve výši 0,120 mg/l, přičemž cíl dobrého stavu toku byl pro ukazatel Pcelk určen ve výši 0,05 mg/l.

46. Dle Opatření jsou zdrojem fosforu především bodové zdroje znečištění – splašky a městské odpadní vody. Postup směřující proti eutrofizaci (obohacování vody o dusík či fosfor), musí být proto zaměřen primárně na omezení vnosu sloučenin fosforu z těchto bodových zdrojů. Za tím účelem je proto nutné i v případě nízkokapacitních ČOV stanovit limity pro vypouštění fosforu do povrchových vod, pokud existují dostupné techniky čištění. Tyto limity pak lze určovat v souladu s plány povodí, neboť cíle vymezené v těchto plánech (resp. opatřeních, která jsou jejich nedílnou součástí – viz. § 5 odst. 2 vyhl. č. 50/2023 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik), jsou dle § 38 odst. 12 vodního zákona legitimním důvodem pro stanovení přísnějších emisní limitů pro vypouštění odpadních vod. Emisní limity fosforu zavedené Opatřením přijatým Povodním Vltavy pro období let 2022 až 2027 tak jsou plně aplikovatelné i ve věci nyní projednávané, neboť ty zohledňují jak stav dotčeného vodního útvaru tak možnosti stávajících nejlepších dostupných technik čištění. Plně odpovídají též hodnotám fosforu stanoveným Rozhodnutím Komise i nařízením vlády pro ČOV 2000-10 000 EO, které žalovaný pro účely hodnocení limitů určených vodoprávním úřadem podpůrně využil.

47. Jakkoli se Rozhodnutí Komise vztahuje pouze na zdroje znečištění z chemického průmyslu, lze z něj dle názoru krajského soudu podpůrně vycházet i v případě stanovení emisních limitů pro komunální čistírny odpadních vod. Emisní rámec stanovený tímto rozhodnutím lze (spolu s dalšími ukazateli – např. emisními limity pro čistírny s vyšší kapacitou), použít jako porovnatelnou hodnotu pro emisní limity městských odpadních vod. To plyne mj. i z žalovaným odkazovaného metodického dokumentu k problematice ekonomického hodnocení dosažení úrovní emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami a odborného posouzení, který byl publikován prostřednictvím informačního systému integrované prevence 15. 4. 2014, č. j. /ENV/14, podle kterého *„[V] případě čistírny odpadních vod, která je regulována v režimu zákona o integrované prevenci, např. jako přímo spojená činnost v rámci jiného zařízení nebo jako samostatná čistírna spadající do kategorie 6.11. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci, se uvedená skutečnost dokládá odkazem na příslušný emisní limit z integrovaného povolení pro tuto čistírnu.* ***Tento limit by měl minimálně odpovídat hodnotě emisí spojené s BAT pro příslušné průmyslové zařízení ve smyslu § 14 odst. 4 zákona o integrované prevenci.*** *[…]* ***U čistíren zcela mimo rámec zákona o integrované prevenci je nutné posoudit soulad vydaného rozhodnutí*** *(např. povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů)* ***s výše uvedeným požadavkem.***“ (důraz doplněn)

48. Lze uzavřít, že ze strany vodoprávního úřadu bylo možné pro nízkokapacitní čistírnu odpadních vod Čestice stanovit i emisní limit fosforu. V situaci, kdy je ČOV Čestice vybavena řízeným dávkováním roztoku hlinité nebo železité soli k chemickému srážení fosforu, tedy nejlepšími dostupnými technikami čištění odpadních vod od sloučenin fosforu, má krajský soud zato, že stanovení emisních limitů fosforu nebude pro žalobce představovat významnou finanční či jinou zátěž. Hodnoty stanovených emisních limitů pak správně vycházely z Opatření Povodí Vltavy, které při jejich určení zohlednilo nejlepší dostupné

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

techniky čištění vod od sloučenin fosforu. Tyto hodnoty nijak nepřekračují rámec nízkokapacitních ČOV, jak plyne z jejich porovnání s hodnotami uvedenými v Rozhodnutí Komise pro průmyslovou výrobu i s hodnotami pro ČOV 2 000-10 000 EO.

V. Závěr a náklady řízení

49. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

50. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první a odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

51. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nad rámec běžné úřední činnosti vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené v řízení před soudem. Krajský soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

52. Osobě zúčastněné na řízení soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve smyslu § 60 odst. 5 s. ř. s. jí žádnou povinnost neukládal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 27. ledna 2025

JUDr. Tereza Kučerová v. r.
předsedkyně senátu

Gabriela Korešová Digitálně podepsal Gabriela Korešová Datum: 2025.02.06 09:00:04 +01'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Korešová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Tomáše Foltase a Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **městys Čestice**, se sídlem Čestice 1, Čestice, zastoupen JUDr. Zdeňkem Horáčkem, Ph.D., advokátem se sídlem Kaizlovy sady 434/13, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Povodí Vltavy, státní podnik**, se sídlem Holečkova 3178/8, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2024, čj. KUJCK 96433/2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 1. 2025, čj. 63 A 31/2024-71,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad rozhodnutím z 31. 1. 2024, čj. MUST/005526/2024/ŽP/Před, změnil své rozhodnutí z 12. 12. 2013, čj. MUST/057421/2013/ŽP/Ško, o povolení vypouštění odpadních vod z čističky odpadních vod (dále „ČOV“) Čestice do vod povrchových. Vypouštění nyní žalobci povolil na období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2032. Postupem podle § 12 odst. 3 písm. a) ve spojení s odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), však z moci úřední nově stanovil limity též pro vypouštění celkového fosforu (P_{celk}): přechodně do 31. 12. 2024 na hodnotu průměru 5 mg/l, maximální hodnotu 8 mg/l a maximální množství 0,550 t/rok. Poté hodnotu průměru 2 mg/l, maximální

hodnotu 5 mg/l a maximální množství 0,220 t/rok [pozn. NSS: hodnota průměru vyjadřuje aritmetický průměr koncentrace za kalendářní rok, jenž nesmí být překročen, a maximální hodnota (m) vyjadřuje maximální, nepřekročitelnou koncentraci, a to dle poznámek k tabulkám 1a a 1b přílohy č. 1 nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech (dále „nařízení o vodách“)].

[2] Tyto limity stanovil městský úřad i přesto, že nařízení o vodách nepožaduje odbourávání celkového fosforu u ČOV v kategorii do 500 EO (ekvivalentních obyvatel), což je případ i ČOV Čestice. Městský úřad totiž dovodil, že limity uvedené v nařízení o vodách jsou zastaralé. Poukázal na § 38 odst. 12 vodního zákona, ve znění do 31. 12. 2023, dle nějž lze pro naplnění cílů, které pro ochranu vod stanovují plány povodí (dále „cíle plánu povodí“), zde plán dílčího povodí Horní Vltavy, stanovit i přísnější limity, než jaké stanovuje § 38 odst. 10 tohoto zákona a tam odkazované nařízení o vodách. Městský úřad tak stanovil výše uvedené limity navzdory tomu, že nařízení o vodách pro ČOV Čestice žádné limitní hodnoty nestanoví [pozn. NSS: Krajský soud v Českých Budějovicích v bodu 2 napadeného rozsudku uvedl, že tyto limity stanovil městský úřad na základě stanoviska Povodí Vltavy, zde osoby zúčastněné na řízení (dále „Povodí Vltavy“). To však ve svém stanovisku z 11. 7. 2023 požadovalo jiné limity pro celkový fosfor (průměr 3 mg/l, m 5 mg/l), než které nakonec stanovil městský úřad (poslední odstavec na str. 2 rozhodnutí městského úřadu].

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a napadené rozhodnutí městského úřadu potvrdil. Žalovaný dovodil, že § 38 odst. 10 a 12 vodního zákona rozlišuje mezi nejlepšími dostupnými *technologiemi*, které vyplývají z vodního zákona a nařízení o vodách, na jedné straně (dále „technologie“ – množné číslo), a nejlepšími dostupnými *technikami*, které vyplývají ze zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), na straně druhé (dále „techniky“). Dle žalovaného jsou tyto pojmy odlišné, přičemž technologie, resp. s nimi spojené emisní standardy a limity uvedené v nařízení o vodách jsou již zastaralé. Jde-li o techniky, tak zákon o integrované prevenci nestanovuje konkrétní emisní limity. Žalovaný proto mj. vyšel z prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2016/902 z 30. 5. 2016, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu (dále „prováděcí rozhodnutí Komise“). To stanovuje roční průměrný limit vypouštění celkového fosforu na 0,50 – 3,0 mg/l při překročení množství 0,3 t/rok.

Rozsudek krajského soudu

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou krajský soud zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Krajský soud vyšel z jazykového výkladu § 38 odst. 10 a 12 vodního zákona a dovodil, že vodoprávní úřady by měly vycházet jak z technologií, které jsou stanoveny nařízením o vodách, tak i z technik v oblasti čištění odpadních vod (tzv. BAT – *Best Available Techniques*). Z § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci pak dle krajského soudu vyplývá, že technologie lze podřadit pod pojem techniky, neboť techniky jsou širším pojmem, který zahrnuje jak technologie, tak i všechna související zařízení, opatření a

postupy. Odlišnost těchto pojmů plyne i z důvodové zprávy k zákonu č. 113/2018 Sb., kterým se mění zákon o vodách a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon č. 113/2018 Sb.“) [sněmovní tisk č. 45/0, důvodová zpráva, II. Zvláštní část, k bodu 30 až 32 - § 38 odst. 10, k § 28, 8. volební období (2017-2021), digitální repozitář Poslanecké sněmovny Parlamentu, www.psp.cz]. Po této novele obsahuje vodní zákon nově i pojem techniky, přičemž zákonodárce v důvodové zprávě vysvětlil, že cílem této novely je zpřesnění způsobu stanovování emisních limitů. Dle krajského soudu tedy nařízení o vodách stanovuje technologie, ne však techniky. Správní orgány proto nemusely ani nesměly vycházet jen z nařízení o vodách (tj. z technologií), ale musely přihlédnout také k technikám.

[5] Zatímco ty emisní limity, kterých lze dosáhnout za pomocí technologií, jsou stanoveny v nařízení o vodách, tak naopak ty emisní limity, kterých lze dosáhnout za pomocí technik, takto stanoveny nejsou. Krajský soud uvedl, že odůvodnění rozhodnutí městského úřadu mohlo v této otázce vyvolávat pochybnosti, nicméně žalovaný stanovené emisní limity již řádně odůvodnil. Vzhledem k zásadě jednoty správních rozhodnutí tak odůvodnění napadených správních rozhodnutí, dle krajského soudu, obstojí. Žalovaný v tomto ohledu analogicky vyšel z prováděcího rozhodnutí Komise, které se sice nevztahuje na městské odpadní vody, nicméně stanovuje přísnější limity, než jaké nyní stanovily správní orgány. Žalovaný dále vyšel z přílohy č. 7 nařízení o vodách, která pro ČOV v kategorii 2 000 až 10 000 EO také stanovuje přísnější limity, než jaké jsou ty nyní posuzované. Vyšel také ze závěrů opatření č. HVL30700123 – Omezení obsahu fosforu v povodí nádrže Orlík II, které bylo vypracováno pro vodní útvar Peklov v rámci dílčího povodí Horní Vltavy (dále „opatření“) [pozn NSS: voda z ČOV Čestice se vlévá do toku Peklov]. Toto opatření, jako nástroj k dosažení cílů plánu povodí (§ 24 odst. 8 ve spojení s § 26 odst. 1 vodního zákona), pokládá limity podle nařízení o vodách za nedostatečné, a proto také využilo možnosti podle § 38 odst. 10 vodního zákona a stanovilo přísnější emisní limity celkového fosforu než nařízení o vodách.

[6] Krajský soud se s tímto analogickým využitím emisních limitů ztotožnil. Pokud tyto limity nejsou stanoveny zákonem, pak je vodoprávní úřad musí určit tak, aby odpovídaly smyslu a účelu právní úpravy (*e ratione legis*). Tímto cílem je prevence, snižování či úplné zabránění znečištění povrchových vod. Dle krajského soudu je známo, že zvýšené množství fosforu vede k poškození ekosystémů. Hodnoty celkového fosforu v lokalitě Peklov byly nadprůměrné a opatření pro tuto lokalitu bylo vypracováno v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise i nařízením o vodách. Krajský soud tedy považuje za legitimní, aby limity celkového fosforu byly stanoveny i pro nízkokapacitní ČOV. Byť se prováděcí rozhodnutí Komise vztahuje na emise z chemického průmyslu, tak z něj dle krajského soudu lze podpůrně vycházet i nyní. Emisní rámec, který je tímto rozhodnutím stanoven, lze v kombinaci s dalšími ukazateli použít jako porovnatelnou hodnotu pro stanovení limitů u městských odpadních vod. To mj. plyne i z žalovaným odkazovaného metodického dokumentu z 15. 4. 2014, čj. /ENV/14 (dále „metodický dokument“), který je publikován v informačním systému integrované prevence. Krajský soud uzavřel, že ČOV Čestice již je vybavena řízeným dávkováním roztoku hlinité nebo železité soli k chemickému srážení fosforu, což jsou nejlepší dostupné techniky čištění odpadních vod od sloučenin fosforu. Nové limity proto nebudou pro stěžovatele představovat významnou finanční zátěž.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Kasační stížnost

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i obě správní rozhodnutí. Stěžovatel souhlasí s krajským soudem v tom, že pojmy technologie a techniky jsou odlišné. Podle něj je však třeba tyto pojmy vykládat v jejich vzájemné souvislosti a úplnosti, přičemž techniky budou vždy odvislé od technologií. Jde tedy o vzájemně provázané pojmy, nejde však o pojmy samostatné ale ani ve vztahu nadřazenosti a podřazenosti, jak vyložil krajský soud. Předpokládá-li vodní zákon pro technologie kvantitativní či kvalitativní regulaci ve formě podzákonného předpisu (zde nařízení o vodách), postrádalo by dle stěžovatele smyslu, pokud by se tato kritéria nevztahovala i na techniky. Tuto argumentaci, kterou stěžovatel vznesl v žalobě, nedokázal krajský soud přesvědčivě vyvrátit. Výklad stěžovatele vyplývá také z důvodové zprávy k zákonu č. 113/2018 Sb., dle které byly pojmy technologie a techniky zavedeny do vodního zákona pouze kvůli zpřesnění jeho terminologie, aby odpovídala unijní směrnici. Zákonodárce tedy nezavedl tyto pojmy proto, aby vodoprávní úřady mohly stanovovat emisní limity přísněji než nařízení o vodách.

[8] Krajský soud dle stěžovatele nesprávně připustil, že přísnější limity pro vypouštění odpadních látek lze stanovit na základě plánů povodí, jež jsou opatřeními obecné povahy (dále „OOP“). Nejsou tedy závazným právním předpisem ani rozhodnutím. Pokud tedy právní úprava nestanovuje limity pro celkový fosfor, tak dle stěžovatele nelze tuto mezeru překlenout tím, že se vodoprávní úřad inspiruje obsahem OOP, které není závazným právním předpisem. Správní orgány jsou vázány zásadou legality a jsou tedy vázány právními předpisy a do určité míry i pravomocnými rozhodnutími jiných správních orgánů. Správní orgány však nejsou vázány OOP vydanými jinými správními orgány.

[9] Stěžovatel má za to, že § 38 odst. 12 vodního zákona je ustanovením výjimkového typu. Toto ustanovení umožňuje výjimečně stanovit přísnější limity, než jaké běžně stanovuje nařízení o vodách, nicméně uplatnění této výjimky musí být řádně odůvodněno. V praxi to znamená, že vodoprávnímu úřadu nestačí jen formálně vycházet z cílů plánu povodí, ale musí zkoumat materiální splnění podmínek pro stanovení výjimky. V této věci však správní orgány tyto úvahy neprovedly a jen formálně vycházely z plánu povodí.

[10] Stěžovatel má také za to, že krajský soud nesprávně použil analogii v neprospěch adresáta veřejné moci, v tomto případě analogii s prováděcím rozhodnutím Komise. To se vztahuje k chemickým provozům. Zde však jde o městské odpadní vody. Z odborné literatury či judikatury vyplývá, že analogie nemůže jít k tíži účastníka a založit mu povinnosti (stěžovatel odkazuje na rozsudky NSS ze 17. 1. 2008, čj. 5 As 29/2007-64, a z 31. 3. 2009, čj. 8 Afs 66/2007-58). Stěžovatel nesouhlasí s argumentem *e ratione legis*, ke kterému přistoupil krajský soud. Dle stěžovatele lze tento argument použít jen v nejkrajnějších případech, kdy dojde k naprostému selhání zákonodárce, a po provedení přísného testu nezbytnosti a subsidiarity. To však není případ nyní projednávané věci, kdy normotvůrce zakotvil, byť nepříliš „právně elegantním“ způsobem, jednoznačné emisní limity. Vzhledem k tomu, že tato právní úprava je zaužívaná již více než dvacet let, pak by normotvůrce, pokud by skutečně chtěl, výslovně stanovil nové limity. V tomto případě neexistuje žádná mezera v právu, kterou by bylo potřeba překlenout jinak výjimečnou analogií.

[11] Použití analogie v nynější věci je dle stěžovatele nevhodné také věcně. Městské odpadní vody se odlišují od průmyslových odpadních vod. Stejně tak jsou odlišné odpadní vody menších obcí, což je případ i stěžovatele, a větších aglomerací. Nelze srovnávat dopady těchto vod ani technické a ekonomické možnosti provozovatelů daných ČOV, což také zákonodárce vedlo k tomu, že mezi nimi rozlišuje. Nynějším užitím analogie se však tyto rozdíly stírají. Navíc, jestliže žalovaný přistoupil na analogii, pak měl vycházet ze směrnic o čistění městských odpadních vod [tj. směrnice Rady 91/271/EHS, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3019]. Tyto směrnice požadují, aby se odpadní vody zbavovaly od celkového fosforu u aglomerací nad deset tisíc ekvivalentních obyvatel. Pro menší obce však tuto povinnost nestanovují.

[12] Dle názoru stěžovatele se správní orgány dopustily svévole. Tuto svévoli nelze ospravedlnit argumentem krajského soudu, že žalovaný srozumitelně doplnil odůvodnění stanovených limitů. Ani řádné odůvodnění se totiž nemůže odklonit od kogentní právní úpravy. Správní orgány proto nemohou hodnotit kvalitu či aktuálnost právní úpravy. Stejně tak nelze kogentní právní úpravu překonat zohledněním individuálních okolností věci. Individualizace rozhodnutí na dané skutkové okolnosti sice je správná, ale nesmí sloužit k vyplňování domnělých mezer v zákoně. Právě takový výklad však krajský soud připouští svým konstatováním, že ČOV Čestice je již nyní vybavena dostatečnou technikou, a proto nové limity celkového fosforu údajně nebudou stěžovatele příliš ekonomicky zatěžovat [pozn. NSS: v návrhu na přiznání odkladného účinku, který je na stejné listině jako kasační stížnost, stěžovatel uvádí, že pro splnění nových limitů bude muset vynaložit značné personální a technické náklady, přičemž nový způsob čistění vody nelze zavést rychle, ačkoliv některé předpoklady pro splnění nových limitů již ČOV Čestice splňuje].

[13] Je-li daná právní úprava nejednoznačná, tak při jejím výkladu je třeba aplikovat zásadu *in dubio pro libertate*, resp. *in dubio mitius*. V této věci však byly tyto zásady porušeny. Nyní aplikovaná právní úprava je nejasná, a proto měl být zvolen výklad pro stěžovatele příznivější. Takový výklad by byl očekávatelný a neukládal by stěžovateli povinnosti, které nelze z této právní úpravy dovodit.

Vyjádření žalovaného

[14] Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou, přičemž v reakci na jednotlivé kasační námitky odkazuje na konkrétní části své argumentace v žalobou napadeném rozhodnutí. Nesouhlasí s tím, že pojmy techniky a technologie jsou ve vztahu nadřazenosti a podřazenosti. Pojem technologie užitý v § 2 zákona o integrované prevenci ani není shodný s pojmem technologie (ve smyslu vodního zákona a nařízení o vodách). Podle žalovaného v nynější věci nedošlo k analogii, neboť žalovaný musel vycházet a také plně vycházel z § 38 odst. 12 vodního zákona, jenž žádnou mezeru v právu neobsahuje.

[15] Povodí Vltavy se ke kasační stížnosti nevyjádřilo.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Úvodem je vhodné poukázat na to, že podle přechodného ustanovení části třicáté čl. LV bodu 2 zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti

s přijetím stavebního zákona, účinného od 1. 1. 2024 *se řízení a jiné postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posoudí podle právních předpisů účinných ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona*. Vodoprávní řízení v nyní projednávané věci bylo zahájeno před 1. 1. 2024. Městský úřad, žalovaný i krajský soud tedy v rozporu s tímto přechodným ustanovením aplikovali vodní zákon ve znění účinném do 31. 12. 2023. Ve znění účinném od 1. 1. 2024, dle nějž měly správní orgány i městský soud správně postupovat, nejde o § 38 odst. 10 a 12, nýbrž § 38 odst. 9 a odst. 11 vodního zákona. Uvedeným změnovým zákonem nedošlo v tomto ohledu k žádné změně uvedených ustanovení, ale pouze k přečíslování odstavců v důsledku vypuštění odstavce 7 z § 38 vodního zákona s účinností od 1. 1. 2024. Tato vada tak nemohla mít vliv na zákonnost správních rozhodnutí ani napadeného rozsudku.

[18] Nejvyšší správní soud zároveň pro přehlednost a návaznost dodržuje (nesprávné) číslování odstavců (§ 38 odst. 10 a 12 vodního zákona), jak jej užily správní orgány i krajský soud.

Nepřípustné námitky

[19] Kasační námitky, které stěžovatel poprvé vznáší až v kasační stížnosti, ač je mohl vznést již v (řízení o) žalobě, jsou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné. Jde o námitku, že použití § 38 odst. 12 vodního zákona, jakožto ustanovení výjimkového charakteru, musí být řádně odůvodněno s ohledem na individuální okolnosti věci (bod [9] tohoto rozsudku). Dále o námitky, že je třeba rozlišovat mezi odpadními vodami malých obcí a velkých aglomerací, a jejich ekonomickými možnostmi, a že žalovaný měl analogicky spíše vycházet ze směrnic o čištění městských odpadních vod (bod [11] tohoto rozsudku). Konečně jde též o námitku, že správní orgány a krajský soud měly v nynější věci zvolit takový výklad vodního zákona, který je pro stěžovatele nejpříznivější (bod [13] tohoto rozsudku).

[20] Jelikož tyto námitky neměly svůj předobraz v žalobě, nemohl se jimi krajský soud zabývat. Nejvyšší správní soud by se za takové situace zabýval těmito námitkami jako první, což by ale odporovalo kasačnímu principu jeho přezkumu (rozsudky NSS z 10. 10. 2025, čj. 8 Afs 237/2023-85, bod 55).

Technologie vs. techniky

[21] V rámci přípustných námitek se Nejvyšší správní soud prvně zabýval otázkou, zda je rozdíl mezi technologiemi a technikami, a pokud ano, jaký důsledek to má pro nynější věc.

[22] Podle § 38 odst. 5 věty druhé a třetí vodního zákona *kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění. Při stanovování těchto podmínek je vodoprávní úřad povinen přihlížet k* ***nejlepším dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod, kterými se rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje použité technologie*** *zneškodňování nebo čištění odpadních vod,* ***vyvinuté v měřítku umožňujícím její zavedení za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek a zároveň nejúčinnější pro ochranu vod*** [zvýraznění NSS].

[23] Podle § 38 odst. 10 věty druhé vodního zákona *při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových je* [pozn. NSS: vodoprávní úřad] *vázán ukazateli vyjadřujícími stav*

vody ve vodním toku, normami environmentální kvality, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a nejvýše přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod (emisní standardy) stanovenými nařízením vlády a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, ***včetně specifikací nejlepších dostupných technologií*** *v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínek jejich použití,* ***které stanoví vláda nařízením*** *a* ***nejlepšími dostupnými technikami***[59] *v oblasti zneškodňování odpadních vod* [zvýraznění NSS]. Poznámka pod čarou č. 59 odkazuje na § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci.

[24] Podle § 38 odst. 12 vodního zákona *vyžadují-li to cíle stanovené v příslušném plánu povodí nebo cíle ochrany vod či normy environmentální kvality stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie, stanoví vodoprávní úřad v povolení přísnější emisní limity, než jsou emisní limity stanovené podle odstavce 10, popřípadě může stanovit další ukazatele a jejich emisní limity. Vodoprávním úřadem stanovené emisní limity nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití* ***nejlepších dostupných technik***[59] *v oblasti zneškodňování odpadních vod* [zvýraznění NSS]. I zde obsahuje vodní zákon poznámku pod čarou č. 59 odkazující na § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci.

[25] Podle § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci *pro účely tohoto zákona se rozumí* ***nejlepšími dostupnými technikami nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií*** *a způsobů jejich provozování, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik jako základu pro stanovení emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zařízení, jejichž smyslem je předejít vzniku emisí, nebo pokud to není možné, omezit emise a jejich nepříznivé dopady na životní prostředí jako celek, přičemž*

1. ***technikami*** *se rozumí jak použitá* ***technologie****, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu,*

2. *dostupnými technikami se rozumí techniky vyvinuté v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli zařízení za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v České republice,*

3. *nejlepšími se rozumí nejúčinnější techniky z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku;*

   při určování nejlepší dostupné techniky se přihlíží k hlediskům uvedeným v příloze č. 3 k tomuto zákonu (zvýraznění doplnil soud).

[26] Vodní zákon tedy zjevně rozlišuje mezi pojmy technologie a techniky, přičemž vodoprávní úřady jsou vázány oběma těmito pojmy či kategoriemi. Vodní zákon výslovně uvádí, že zatímco technologie mají vyplývat z nařízení vlády (zde nařízení o vodách), tak techniky vyplývají ze zákona o integrované prevenci. Přinejmenším od 1. 1. 2019, kdy nabyl účinnosti zákon č. 113/2018 Sb., který do vodního zákona zavedl tuto *kombinovanou* (pojem z důvodové zprávy k zákonu č. 113/2018 Sb.) závaznost jak technologiemi, tak i technikami, je tedy zřejmá vůle zákonodárce, aby se vodoprávní úřady neřídily jen nařízením o vodách, ale také zákonem o integrované prevenci (shodně str. 6 až 7 rozhodnutí žalovaného a body 32 až 35 napadeného rozsudku). Nic na tom nemění ani formulace v důvodové zprávě k zákonu č. 113/2018 Sb. ke změně § 38 odst. 12 vodního zákona, jíž argumentuje stěžovatel.

Reagoval-li zákonodárce na výkladové a aplikační problémy spojené též s harmonizačním požadavkem, je logické, že považoval dosavadní právní pravidlo (normu) za nedostačující, a zamýšlel tedy jeho změnu. Nejvyšší správní soud nicméně souhlasí se stěžovatelem v tom, že tato „dvoukolejnost" může vyvolávat dílčí nejasnosti, neboť technologie a techniky se teoreticky mohou v některých kvalitativních či emisních kritériích překrývat a v některých zase lišit (Nejvyšší správní soud, na rozdíl od správních orgánů, nebude hodnotit, zda jsou kritéria stanovená v nařízení o vodách zastaralá – bod [50] tohoto rozsudku). V takové situaci by vodoprávní úřady měly, s ohledem na hlediska uvedená v § 38 odst. 10 a 12 vodního zákona, řádně zdůvodnit, proč zvolily právě konkrétní stanovené emisní limity.

[27] Nejvyšší správní soud se stěžovatelem rovněž obecně souhlasí v tom, že techniky jsou odvislé od technologií. To plyne již z toho, že technologie jako takové jsou základem technik. Nelze však souhlasit s navazující úvahou stěžovatele, podle níž hodnoty uvedené v příloze č. 7 nařízení o vodách pro konkrétní technologie dle kategorie ČOV, jsou určující též pro hodnoty dle technik. V tomto ohledu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s přiléhavými úvahami krajského soudu v bodu 33 napadeného rozsudku, že dle § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci jsou součástí (jednou z částí) technik mj. i technologie, a proto je pojem techniky pojmem širším, a tedy nadřazeným pojmu technologie. Obdobně to plyne též z § 4 písm. h) a § 14 odst. 3 uvedeného zákona. Byť s tímto hierarchickým vztahem stěžovatel (bod 7 na str. 3 kasační stížnosti), nesouhlasí, neuvádí žádnou argumentaci, jež by byla způsobilá tyto logické úvahy vyvrátit či zpochybnit. Podle § 2 písm. e) zákona o integrované prevenci *se nejlepšími dostupnými technikami rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a způsobů jejich provozování*, a podle bodu 1 tohoto ustanovení *se technikami rozumí jak použitá technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu*. Pro účely zákona o integrované prevenci tím pádem nejlepší dostupné techniky sestávají jednak z nejlepších dostupných technologií a jednak z (nejlepšího dostupného) způsobu jejich provozování. V § 2 písm. e) je současně uvedeno, co se rozumí *dostupnými* a *nejlepšími*, přičemž toto vymezení obsahově plně odpovídá vymezení (nejlepších dostupných) technologií dle § 38 odst. 5 větě třetí vodního zákona. Nejvyšší správní soud zároveň nespatřuje žádný důvod, proč by pojem (nejlepší dostupné) technologie užitý sice v různých zákonech, avšak v obou případech v oblasti ochrany životního prostředí, nadto shodně zákonodárcem vymezený, měl být pro účely nyní projednávané věci (týkající se ochrany vod jako složky životního prostředí) vykládán odlišně.

[28] Z podstaty věci je proto neudržitelný výklad prosazovaný stěžovatelem, podle nějž má být obsah a rozsah nadřazeného pojmu techniky vymezen, resp. omezen obsahem a rozsahem jemu podřazeného pojmu technologie. Definičním prvkem nadřazenosti je totiž logická skutečnost, že obsah a rozsah nadřazeného pojmu je širší než u pojmu podřazeného. Se stěžovatelem proto nelze souhlasit ani v tom, že není možné nijak překonat (zpřísnit) technologická či emisní kritéria, která jsou stanovena v nařízení o vodách (k tomu dále). Mělo-li by tomu tak být, došlo by fakticky k významovému ztotožnění, splynutí pojmů techniky a technologie, a tím logicky i k vyprázdnění (popření) jejich hierarchického vztahu nadřazenosti a podřazenosti. Jejich odlišnost a hierarchický vztah však zmiňuje samotný stěžovatel [body 7 a 8 na str. 2 až 3 žaloby (bod 6 napadeného rozsudku)].

[29] Lapidárně řečeno, stěžovatel se prostřednictvím svého výkladu v konečném důsledku domáhá „přepsání" § 38 odst. 12 věty druhé vodního zákona (*Vodoprávním úřadem stanovené*

emisní limity nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné při použití ***nejlepších dostupných technik***[59] *v oblasti zneškodňování odpadních vod*) spočívajícího v nahrazení pojmu *nejlepších dostupných technik* (ve smyslu § 2 zákona o integrované prevenci) pojmem *nejlepších dostupných technologií* (ve smyslu zákona o vodách). V podstatě se tedy domáhá navrácení zákonného textu do znění účinného před 1. 1. 2019. Tím by však došlo ke zúžení dosahu právní normy rozpornému s textem zákonného ustanovení. Pro takový výklad *contra legem* však v nyní projednávané věci nejsou splněny výjimečné okolnosti (usnesení rozšířeného senátu NSS z 29. 8. 2017, čj. 5 As 154/2016-62, č. 3632/2017 Sb. NSS, bod 21, či na něj navazující rozsudek NSS z 17. 1. 2024, čj. 8 Afs 59/2023-39, č. 4575/2024 Sb. NSS, bod 48). Domáhá-li se stěžovatel výkladu rozporného s textem zákona, nepřichází v úvahu aplikace zásady *in dubio pro libertate*, resp. *in dubio mitius*, jelikož není splněna podmínka, podle níž by přicházelo v úvahu vícero možných a srovnatelných výkladů daného zákonného ustanovení (rozsudek NSS z 5. 2. 2025, čj. 8 Afs 266/2023-69, bod 81 a tam uvedená judikatura).

[30] Lze tedy uzavřít, že vodoprávní úřad při stanovení emisních limitů postupem podle § 38 odst. 12 vodního zákona není omezen hodnotami stanovenými přílohou č. 7 nařízení o vodách pro technologie v tom smyslu, že by nemohl stanovit emisní limity přísněji než tato příloha. Takovou vázanost vodoprávního úřadu nemůže založit ani § 5 odst. 4 nařízení o vodách, podle nějž *emisní limity pro vypouštění městských odpadních vod podle odstavce 2* [pozn. NSS: stanovení emisních limitů tzv. kombinovaným přístupem ve smyslu § 2 písm. j) tohoto nařízení] *stanoví vodoprávní úřad tak, aby byly zohledněny hodnoty vypočtené kombinovaným přístupem, nejvýše však do hodnot, které jsou při použití čistícího zařízení využívajícího nejlepší dostupnou technologii podle přílohy č. 7 k tomuto nařízení v místních přírodních a provozních podmínkách dosažitelné*. Jde totiž „jen" o podzákonný právní předpis, jenž nemůže být (vykládán) v rozporu se zákonem jako předpisem vyšší právní síly. Vodoprávní úřad je tedy omezen „až" technikami ve smyslu zákona o integrované prevenci.

[31] Nelze zde přehlédnout skutečnost, na niž dokonce poukázal sám stěžovatel. V námitkách z 5. 12. 2023 uplatněných v rámci prvostupňového řízení, jakož i v odvolání z 20. 2. 2024, zmínil, že již rozhodnutím městského úřadu z 12. 12. 2013, čj. MUST/057421/2013/ŽP/Ško, stejně jako i nynějším rozhodnutím městského úřadu, byl stěžovateli stanoven pro ukazatel NL (nerozpuštěné látky) emisní limit přípustné koncentrace (p) 35 mg/l. Stěžovatel zároveň uvedl, že tento limit plní. Jde však o hodnotu emisního limitu, jež je přísnější, než umožňuje stanovit příloha č. 7 nařízení o vodách pro ČOV do 500 EO, resp. umožňovala příloha č. 7 předchozího nařízení č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech (dále „předchozí nařízení o vodách"), ve znění účinném od 4. 3. 2011 do 31. 12. 2015. Ačkoli tedy stěžovateli byl pro ukazatel NL již opakovaně stanoven přísnější emisní limit, než umožňovalo, resp. umožňuje (předchozí) nařízení o vodách, stěžovatel to nepovažoval za rozporné s vodním zákonem ani prováděcím předpisem. K tomu lze podpůrně poukázat též na závěry šetření veřejné ochránkyně práv z 2. 2. 2015, sp. zn. 2635/2013/VOP/JBV (dostupné jako příloha Doporučení veřejné ochránkyně práv vládě České republiky z 30. 11. 2015, sp. zn. 3/2015/SZD/JBV; https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3444). Součástí šetření byl rozsáhlý výzkum mezi všemi tehdejšími vodoprávními úřady. Výsledkem bylo zjištění, že vodoprávní úřady v období od 4. 3. 2011 do roku 2015 vcelku běžně (v 17 % případů) stanovovaly přísnější hodnoty

emisních limitů, než obsahovalo předchozí nařízení o vodách. Postup vodoprávních úřadů v nyní projednávané věci proto nelze považovat za nikterak překvapivý ani excesivní.

[32] Nejvyšší správní soud tedy dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný a krajský soud. Tento okruh kasačních námitek je proto nedůvodný. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že nesouhlasí ani s kasační námitkou, podle níž krajský soud nedokázal přesvědčivě vyvrátit příslušnou část žalobní argumentace. Dle Nejvyššího správního soudu je naopak tato část odůvodnění krajského soudu (body 32 a násl.) logická a srozumitelná. Ostatně, z kasačních námitek je zjevné, že stěžovatel ve skutečnosti nesouhlasí se samotným právním posouzením provedeným krajským soudem, což však nelze zaměňovat s nedostatečností argumentace (rozsudek NSS z 30. 5. 2025, čj. 10 As 17/2025-66, bod 17).

Vázanost cíli plánu povodí

[33] Stěžovatel dále namítl, že přísnější limity pro vypouštění odpadních látek nelze stanovit na základě plánů povodí, jež jsou opatřeními obecné povahy. Nejsou tedy závazným právním předpisem ani rozhodnutím. Pokud tedy právní úprava nestanovuje limity pro celkový fosfor, tak dle stěžovatele nelze tuto mezeru překlenout tím, že se vodoprávní úřad inspiruje obsahem opatření obecné povahy, které není závazným právním předpisem

[34] Podle § 23 odst. 2 vodního zákona *se rámci plánování v oblasti vod pořizují plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik. Tyto plány jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování, vodoprávní řízení a řízení o návrhu na povolení záměru podle zvláštního zákona*.

[35] Podle § 24 odst. 2 vodního zákona *se plány povodí zpracovávají ve třech úrovních pro mezinárodní oblasti povodí (dále jen „mezinárodní plány povodí"), části mezinárodních oblastí povodí na území České republiky (dále jen „národní plány povodí") a* ***dílčí povodí*** [zvýraznění NSS].

[36] Národní plány povodí jsou doplněny plány dílčích povodí, které stanoví návrhy programů opatření nutných k dosažení cílů pro dané dílčí povodí (§ 24 odst. 5 až 8 a § 26 vodního zákona). Národní plány povodí pořizuje Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady. Schvaluje je vláda a vydává Ministerstvo zemědělství jako opatření obecné povahy (§ 24 odst. 10 ve spojení s § 25 odst. 4 vodního zákona). Plány dílčích povodí pořizují správci povodí podle své působnosti ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ve spolupráci s ústředními vodoprávními úřady. Schvalují je podle své územní působnosti kraje.

[37] Zatímco pro národní plány povodí vodní zákon výslovně stanoví, že jsou vydávány ve formě opatřené obecné povahy, pro plány dílčích povodí zákon žádnou formu výslovně nestanoví.

[38] Pro účely nyní projednávané věci však není nutné postavit najisto, zda plány dílčích povodí opatřením obecné povahy. Rozhodné totiž je, že tyto plány, resp. cíle v nich stanovené, představují podklad pro rozhodování vodoprávních úřadů o povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových (§ 23 odst. 2 ve spojení s § 38 odst. 12 vodního zákona).

[39] Relevantní část posledně uvedeného ustanovení zní takto: ***Vyžadují-li to cíle stanovené v příslušném plánu povodí*** *nebo cíle ochrany vod či normy environmentální kvality stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie,* ***stanoví*** *vodoprávní úřad v povolení přísnější emisní limity, než jsou emisní limity stanovené podle odstavce 10,* ***popřípadě může stanovit*** *další ukazatele a jejich emisní limity* (zvýraznění doplnil soud).

[40] Podle tohoto ustanovení je povinností vodoprávních úřadů, aby na základě cílů plánu povodí *stanovily* přísnější emisní limity, než jaké vyplývají z odstavce 10, potažmo nařízení o vodách. Vedle přísnějších limitů pak vodoprávní úřady *popřípadě mohou stanovit* i další ukazatele a jejich emisní limity, které z odstavce 10 nevyplývají. Pro nyní projednávanou věc to znamená, že stanovení přísnějších emisních limitů celkového fosforu pro ČOV Čestice je zcela v souladu s § 38 odst. 12 vodního zákona, jenž takový postup výslovně normuje (předpokládá). Limitem, kterým jsou vodoprávní úřady v tomto ohledu omezeny, jsou emisní hodnoty dosažitelné při použití technik. To, že vodoprávní úřady mají v takových situacích „upřednostnit" cíle plánu povodí před nařízením o vodách, je tedy zřejmá vůle zákonodárce, která koresponduje s tím, že vodoprávní úřady mají kromě technologií (zakotvených v nařízení o vodách) vycházet také z technik (zakotvených v zákoně o integrované prevenci) (body [26] až [32] tohoto rozsudku). V takovém případě nedochází k nezákonnému obcházení nařízení o vodách skrze cíle plánu povodí, jak argumentuje stěžovatel, nýbrž k jejich zákonem předpokládanému „upřednostnění".

[41] Tento okruh námitek není důvodný.

Analogie a svévole

[42] Stěžovatel též namítl, že správní orgány nesprávně užily analogii a že se dopustily svévole.

[43] Nejvyšší správní soud nejprve rekapituluje stěžejní část rozhodnutí žalovaného a rozsudku krajského soudu. Žalovaný na straně 7 svého rozhodnutí uvedl, že zákon o integrované prevenci nestanovuje konkrétní emisní limity. Žalovaný se proto odkázal na prováděcí rozhodnutí Komise a vysvětlil, že se sice inspiroval tam uvedenými hodnotami BAT-AEL (*Best Available Techniques Associated Emission Levels – Úrovně emisí do vody spojené s nejlepšími dostupnými technikami*), nicméně pro nyní posuzovanou ČOV stanovil méně přísné limity ve srovnání s prováděcím rozhodnutím Komise. To žalovaný odůvodnil tím, že v ČOV Čestice se likvidují městské vody, které se zde skládají z vod splaškových a dešťových. Tyto vody se tedy svým původem liší od průmyslových vod [§ 2 písm. a), b) a c) nařízení o vodách], na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí Komise. S odkazem na metodický dokument pak žalovaný vysvětlil, že také u těch ČOV, které nespadají do věcné působnosti zákona o integrované prevenci, platí povinnost, aby splňovaly kritéria BAT (strana 8 rozhodnutí žalovaného). Krajský soud v bodu 47 svého rozsudku na výše uvedené navázal a konstatoval, že i v případě ČOV Čestice lze z prováděcího rozhodnutí Komise podpůrně vycházet. Toto rozhodnutí totiž, spolu s dalšími prameny, poskytuje porovnatelné hodnoty emisních limitů i pro městské odpadní vody.

[44] Nyní v kasační stížnosti stěžovatel namítl, že nelze ztotožňovat městské a průmyslové odpadní vody. Na základě toho, co je zrekapitulováno výše, má však Nejvyšší správní soud za to, že žalovaný i krajský soud vzali v potaz odlišnosti těchto vod a

neztotožňovali je. Proto také vycházeli z prováděcího rozhodnutí Komise pouze podpůrně, a proto žalovaný stanovil méně přísné emisní limity pro celkový fosfor, než umožňuje prováděcí rozhodnutí Komise v odvětví chemického průmyslu. Takto podpůrné či srovnávací využití považuje Nejvyšší správní soud za logické, resp. nepovažuje jej za svévolné či iracionální. Emisní limity stanovené v prováděcím rozhodnutí Komise, ale také emisní limity stanovené v nařízení o vodách, které se týkají ČOV nad 2 000 EO, se totiž věcně vztahují k čištění odpadních vod, což je předmět činnosti ČOV Čestice. Ačkoliv se tedy tyto limity primárně vztahují k jiným kategoriím ČOV, než je kategorie ČOV Čestice, tak jejich podpůrné využití se nijak zásadně nevymyká smyslu a účelu (*e ratione legis*) vodního zákona. Smyslem a účelem vodního zákona je v tomto případě stanovení emisních limitů odpadních vod, které vyplývají z cílů ve smyslu § 38 odst. 12 věty první vodního zákona a které jsou dosažitelné (bod [48] tohoto rozsudku). Tím se naplňuje rovněž prvotní a hlavní cíl vodního zákona a relevantních unijních předpisů, tj. ochrana vod jako ohrožené a nenahraditelné složky životního prostředí (§ 1 odst. 1 vodního zákona).

[45] Stěžovatel proti tomu namítl, že městské a průmyslové odpadní vody se liší svými riziky pro životní prostředí (stěžovatel patrně naznačuje, že městské vody jsou méně rizikové než ty průmyslové). V tomto ohledu Nejvyšší správní soud odkazuje na opatření (pro vodní útvar Peklov), které tehdejší stav popisovalo tak, že tamějším zdrojem sloučenin fosforu „*jsou především bodové zdroje znečištění – splašky a městské odpadní vody*“. Dílčí opatření na snižování celkového fosforu proto musí být zaměřena na bodové zdroje znečištění (strana 1 opatření). Za takové situace považuje Nejvyšší správní soud rovněž za legitimní, že správní orgány stanovily limity vypouštěného celkového fosforu i pro ČOV Čestice, kde se zpracovávají městské (splaškové a dešťové) vody. Z věcného hlediska tedy odkaz na prováděcí rozhodnutí Komise obstojí. Pokud by takto správní orgány (zde žalovaný) nepostupovaly a stanovily hodnoty emisních limitů tzv. „shůry“, tedy bez ukotvení v podobném či alespoň srovnatelném zdroji relevantních informací (zde hodnot emisních limitů), mohly by zatížit svá rozhodnutí nepřezkoumatelností a tím se dopustit stěžovatelem namítané svévole.

[46] Jde-li o právní aspekt odkazu na prováděcí rozhodnutí Komise, tj. zda šlo o nepřípustnou analogii, tak Nejvyšší správní soud nejprve zareaguje na vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti. Ten na straně 4 svého vyjádření uvedl, že v nyní posuzované věci nedošlo k analogii (tedy k překlenování mezer v právu), neboť povinnost vodoprávních úřadů vycházet z technik vyplývá přímo z § 38 odst. 12 vodního zákona.

[47] Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným, že v nyní projednávané věci nešlo o analogii. V tomto ohledu je nutno úvahy krajského soudu v bodech 41 a 44 napadeného rozsudku uvést na pravou míru, tj. mírně je korigovat. Skutečnost, že zákon o integrované prevenci neobsahuje konkrétní hodnoty dosažitelných limitů, neznamená, že jde o (pravou) mezeru v právu. Uvedený zákon totiž v příloze č. 3 obsahuje popis hledisek pro určování technik. To, že zákonodárce místo uvedení konkrétních hodnot emisních limitů, které správní orgány „svazují“, zvolil metodu „pouhého“ návodu, jež skýtá větší prostor pro jejich odborné správní uvážení, je zcela legitimní přístup. Takový přístup ostatně výslovně doporučovala veřejná ochránkyně práv ve vztahu k vodnímu zákonu, resp. předchozímu nařízení o vodách (Doporučení veřejné ochránkyně práv vládě České republiky z 30. 11. 2015, sp. zn. 3/2015/SZD/JBV; dostupné z https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3444). Postup žalovaného tedy nespočíval v tom, že by překlenul neexistující ustanovení zákona o

integrované prevenci (zaplnil mezeru) tím, že vycházel z jiných pramenů práva. Toliko svoji správní úvahu, do značné míry předurčenou cíli plánu povodí, podpůrně odůvodnil přiměřeným odkazem na relevantní zdroje.

[48] Nadto, jak Nejvyšší správní soud uvedl výše, vodní zákon zavazuje vodoprávní úřady k tomu, aby v některých případech stanovily přísnější emisní limity, než stanoví nařízení o vodách v příloze č. 7. To byl případ i nyní projednávané věci. Za takové situace je proto irelevantní otázka, kterou klade stěžovatel, tedy zda správní orgány mohly, ať již na základě analogie či jiným postupem, stanovit přísnější emisní limity než nařízení o vodách. Relevantní by naopak byly např. otázky, zda správní orgány v této věci nestanovily nesplnitelné limity (tedy limity objektivně nedosažitelné ani při použití technik) anebo zda správní orgány nestanovily přísnější limity, aniž existovaly cíle ve smyslu § 38 odst. 12 první věty vodního zákona, jež to v části vyžadují a v části umožňují. Tyto otázky ale stěžovatel nevznáší, pročež správní rozhodnutí i napadený rozsudek obstojí.

[49] Podle stěžovatele se správní orgány dopustily svévole, neboť svá rozhodnutí postavily na úvaze, dle které je nařízení o vodách zastaralé. Krajský soud pak měl tuto svévoli nesprávně aprobovat svým závěrem, že žalovaný srozumitelně doplnil odůvodnění prvostupňového rozhodnutí.

[50] Nejvyšší správní soud v tomto ohledu odkazuje na bod 40 nyní napadeného rozsudku, s nímž se ztotožňuje. Zde krajský soud připustil, že městský úřad „*mohl vzbudit dojem určité svévole správního uvážení*“, neboť jeho odůvodnění je založeno na úvaze, že „*hodnoty stanovené v nařízení jsou zastaralé a brání dosažení cílů dobrého stavu/potenciálu povrchových vod*“. Na základě odůvodnění žalovaného, který oproti městskému úřadu vyšel z toho, že hodnoty stanovené v nařízení o vodách nejsou závazné a poukázal na cíle plánu povodí a opatření, však obě správní rozhodnutí dle krajského soudu jako celek obstojí. Nejvyšší správní soud proto nehodnotí, zda úvaha o tom, že nařízení o vodách je zastaralé, byla svévolná.

[51] Závěrem stěžovatel namítl, že mezery v právu nelze překlenout ani odkazem na individuální okolnosti věci, zde konkrétně odkazem na již existující techniku ČOV Čestice. Tím stěžovatel reaguje na úvahu krajského soudu v bodu 48 jeho rozsudku, kterou krajský soud převzal ze str. 10 rozhodnutí žalovaného. Dle žalovaného by nové emisní limity sice neměly od stěžovatele vyžadovat investice do techniky, avšak budou pravděpodobně vyžadovat náklady na zvýšení účinnosti čistění. Předně, jak Nejvyšší správní soud uvedl v bodu [47] výše, v nyní projednávané věci o žádnou mezeru v právu, jíž by žalovaný zaplňoval, nešlo. Ze strany žalovaného šlo toliko o úvahu, zda stěžovatel bude muset kvůli novým emisním limitům vynaložit nějaké prostředky. Tento závěr žalovaného přitom koresponduje i s argumentací stěžovatele, že pro splnění nových limitů bude muset vynaložit značné náklady.

[52] Ani tento okruh námitek není důvodný.

IV. Závěr a náklady řízení

[53] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[54] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[55] Povodí Vltavy, jako osoba zúčastněná na řízení, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve znění do 31. 12. 2025 (část sedmá čl. XI bod 3 zákona č. 314/2025 Sb.) má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu pouze těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, případně jí soud může z důvodů zvláštního zřetele hodných na návrh přiznat i náhradu dalších nákladů řízení. V daném případě však žádná z těchto zákonem předvídaných situací nenastala.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. dubna 2026

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lucie Dolanské Bányaiové a soudců Michala Bartoně a Zdeňka Kühna (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatele městyse **Čestice**, sídlem Čestice 1, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Horáčkem, Ph.D., advokátem, sídlem Kaizlovy sady 434/13, Praha 8 – Karlín, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. dubna 2026 č. j. 22 As 23/2025-55, rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. ledna 2025 č. j. 63 A 31/2024-71, rozhodnutí Krajského úřad Jihočeského kraje ze dne 26. srpna 2024 č. j. KUJCK 96433/2024 a rozhodnutí Městského úřadu Strakonice ze dne 31. ledna 2024 č. j. MUST/005526/2024/ŽP/Před, za účasti **Nejvyššího správního soudu**, **Krajského soudu v Českých Budějovicích**, **Krajského úřadu Jihočeského kraje** a **Městského úřadu Strakonice**, jako účastníků řízení, a státního podniku **Povodí Vltavy, státní podnik**, sídlem Holečkova 3178/8, Praha 5 – Smíchov, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

1. Stěžovatel je městysem, resp. obcí, která na svém území zajišťuje čističku odpadních vod (ČOV) s kapacitou do 500 ekvivalentních obyvatel (EO). Městský úřad Strakonice jako vodoprávní úřad povolil stěžovateli nakládání s vodami, přesněji aby vypouštěl odpadní vody do vod povrchových. Později v roce 2023 stěžovatel požádal vodoprávní úřad o změnu povolení. Vodoprávní úřad vyhověl žádosti o změnu, avšak z moci úřední též stanovil limit pro vypouštění celkového fosforu. Tak učinil, i když prováděcí právní předpis (nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech) k zákonu č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), nestanoví *žádný* konkrétní emisní limit pro fosfor.

Stěžovatel se odvolal, Krajský úřad Jihomoravského kraje jeho odvolání zamítl a rozhodnutí vodoprávního úřadu potvrdil.

2. Správní orgány si uvědomovaly, že nařízení vlády stanoví emisní limity fosforu pro jinou kategorii ČOV (s kapacitou nad 2000 EO). Protože ale přítomnost fosforu, resp. fosforečnanů ve vodě je problematická, emisní limity musí platit i pro ČOV s kapacitou do 500 EO. Že je to možné, správní orgány vysvětlily podrobným výkladem § 38 odst. 10 a 12 vodního zákona. Zjednodušeně řečeno, důvodem je odlišná terminologie. Zatímco odstavec 10 pracuje s pojmem nejlepší dostupné *technologie*, odstavec 12 pracuje s obsahově širším pojmem nejlepší dostupné *techniky*. A právě posléze zmíněný pojem umožňuje, aby správní orgány stanovily emisní limity celkového fosforu i pro jiné kategorie ČOV. Ustanovení § 38 odst. 12 vodního zákona, resp. pojem *technika* je terminologicky spjat s jiným zákonem, zákonem č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). Protože ani tento zákon nestanoví žádný emisní limit celkového fosforu, správní orgány tak konečnou hodnotu limitu stanovily a odůvodnily pomocí plánů povodí (jež mají formu opatření obecné povahy) a prováděcího rozhodnutí Evropské komise.[*]

3. Stěžovatel se následně neúspěšně obrátil na správní soudy. Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl jeho žalobu, NSS jeho kasační stížnost. *Zaprvé*, oba správní soudy souhlasily, že pojmy technologie a techniky nejsou jedno a to samé (body 33 až 35 rozsudku krajského soudu a bod 21 a násl. rozsudku NSS). Pokud by správní soudy přistoupily na stěžovatelův výklad, pojmy včetně jejich významu by se setřely (body 28 a 29 rozsudku NSS). Ba co víc, správní orgány by komplexně nechránily vodu coby důležitou složku životního prostředí (srov. zejm. body 30 a 32 rozsudku krajského soudu). Důsledek rozlišení obou pojmů je následující: pokud správní orgány stanoví emisní limity celkového fosforu, nejsou omezeny nařízením vlády č. 401/2015 Sb., mohou tedy stanovit přísnější limity (bod 30 rozsudku NSS). A proto, *zadruhé*, správní orgány smí stanovit emisní limity celkového fosforu i pro ČOV s kapacitou do 500 EO, i když použitelné právní předpisy (např. výše uvedené nařízení vlády) nic nestanoví. Důležité je, aby odůvodnily konkrétní výši toho či onoho emisního limitu. Nic jim nebrání v tom, aby vycházely jednak z plánů povodí (vydávané formou opatření obecné povahy), jednak z prováděcího rozhodnutí Evropské komise (bod 41 a násl. rozsudku krajského soudu a bod 33 a násl. rozsudku NSS, zejm. body 38, 40, 43 a 44). NSS jen korigoval krajský soud, že šlo o přípustnou analogii. Ve skutečnosti šlo o správní uvážení (body 47 až 51 rozsudku NSS).

4. V ústavní stížnosti stěžovatel především namítá, že mu orgány veřejné moci uložily povinnost, aniž by taková povinnost plynula ze zákona, případně jiného právního předpisu. Orgány veřejné moci porušily čl. 4 odst. 1 Listiny: stanovily stěžovateli povinnost nikoli na základě zákona, ale na základě jiného, obecně nezávazného aktu, konkrétně opatření obecné povahy. Orgány veřejné moci mohly stanovit povinnost na základě podzákonného právního předpisu (zde nařízení vlády č. 401/2015 Sb.). Tuto možnost ovšem zavrhly a místo ní stanovily povinnost s odkazem na akt orgánu veřejné správy, který není obecně závazný. Výsledkem je přísnější povinnost. Kdyby orgány veřejné moci stanovily povinnost podle jiného právního předpisu (podzákonného předpisu), byla by povinnost mírnější. Tím orgány veřejné moci zasáhly do stěžovatelova práva vlastnit majetek. V důsledku přísněji stanovené povinnosti musí stěžovatel vynaložit další prostředky, aby dostál uložené povinnosti.

[*] Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/902 ze dne 30. května 2016, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu. Úř. věst. L 152. 9. 6. 2016.

Stěžovatel se obává, že orgány veřejné moci budou moci stanovovat povinnosti bezbřeze, nepředvídatelně a svévolně. Uložení povinnosti bez zákonného podkladu nelze omluvit skutečností, že stěžovatel má již zajištěné technické vybavení pro splnění takové povinnosti. NSS upřel stěžovateli spravedlnost, neboť některé jeho argumenty označil za nepřípustné.

5. Ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

6. Článek 4 odst. 1 Listiny uvádí, že povinnosti mohou být ukládány toliko *na základě zákona*. Ústavní pořádek připouští, aby konkrétní povinnost byla na základě zákona stanovena jinde, např. správní aktem, opatřením obecné povahy či jinou formou správní činnosti (právní věta k nálezu ze dne 16. 10. 2001 sp. zn. Pl. ÚS 5/01: „*Závěr, který by požadoval stanovení jakékoli povinnosti přímo a výhradně zákonem, by zjevně vedl k absurdním důsledkům, a to k popření smyslu sekundární (a v některých případech i primární) normotvorby, jelikož pojmovou součástí každé právní normy je vymezení určitých práv a povinností adresátů normy.*“). Nynější povinnost není daní ani poplatkem, výhrada zákona se tedy neuplatní (čl. 11 odst. 5 Listiny).

7. Stěžovatel má pochybnosti, zda správní orgány mohly stanovit emisní limit celkového fosforu u ČOV s kapacitou do 500 EO, resp. stanovit přísnější emisní limity než nařízení vlády. K tomu Ústavní soud uvádí, že rozhodnutí o povolení vypouštění odpadních vod je správním rozhodnutím jako každé jiné. Jeho vydáním správní orgány zakládají, mění či ruší určité osobě v konkrétní věci práva anebo povinnosti. Rozhodovací činnost správních orgánů se nicméně neomezuje jen na otázku, zda tu či onu činnost povolí či nepovolí. Pokud vydají kladné rozhodnutí, mohou jeho obsah dále upřesnit tzv. vedlejšími ustanoveními, např. příkazy. Ty obecně představují určité omezení, jejichž prostřednictvím správní orgány ukládají osobě, jíž přiznávají oprávnění, současně i povinnosti, přirozeně jen základě výslovného zákonného zmocnění (Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část.* 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 143; v kontextu vodního zákona srov. rozsudek NSS ze dne 20. 6. 2024 č. j. 10 As 29/2023-58, bod 28). V nynějším případě oním zákonným základem byl § 38 odst. 12 vodního zákona (dnes odst. 11). Ten umožňuje, aby správní orgány v povolení stanovily *přísnější* emisní limity (tj. příkazy), než jaké předvídá § 38 odst. 10 vodního zákona (nyní odstavec 9), resp. nařízení vlády č. 401/2015 Sb. Jak správně poznamenaly správní soudy, takový postup správních orgánů naplňuje smysl a účel vodního zákona – prevence a zlepšování kvality vody (srov. bod 44 rozsudku krajského soudu). Pokud mají správní orgány chránit a prosazovat veřejný zájem na ochraně vody, musí mít možnost stanovit emisní limity v zásadě pro všechny ČOV (opět rozsudek 10 As 29/2023, bod 23).

8. Tím se Ústavní soud dostává k další stížnostní námitce. Stěžovatel nesouhlasí, že emisní limity celkového fosforu mohly správní orgány vymezit pomocí opatření obecné povahy a rozhodnutí unijního orgánu. Upozorňuje, že nejde o právní předpisy, a proto z nich nelze vycházet. Stěžovatel však opomíjí (a nezpochybňuje) jednu důležitou skutečnost. Stanovené emisní limity byly výsledkem správního uvážení, nikoli analogie (srov. body 46 až 48 rozsudku NSS). Ústavní soud toliko stručně uvádí, že správní uvážení umožňuje, aby autoritativní řešení odpovídalo konkrétním okolnostem (faktickým, místním atd.) té či oné věci. Jinak řečeno, aby správní rozhodnutí odráželo veškeré zvláštnosti a okolnosti případu. Až na výjimky správní soudy, Ústavní soud nevyjímaje, nemohou nahrazovat úvahu správních orgánů. V opačném případě by porušily ústavní princip dělby moci.

9. Ústavní soud nevidí nic neústavního na tom, že správní orgány stanovily ve stěžovatelově případě emisní limity pomocí plánů povodí a prováděcího rozhodnutí Evropské komise. Naopak, pokud sám zákon nic konkrétního neobsahuje, zjišťování a výběr potřebných hledisek a skutečností pro rozhodnutí je vskutku na správním orgánu [ze starší judikatury

srov. usnesení ze dne 3. 10. 1995 sp. zn. III. ÚS 101/95 (U 22/4 SbNU 351)]. Již proto neobstojí stěžovatelův argument, že správní orgány nemohou v rámci správního uvážení pracovat s jinými prameny než právními předpisy. V každém případě správní orgány stěžovateli transparentně sdělily, jak, proč a na základě čeho stanovily emisní limity (body 38 a 44 rozsudku NSS).

10. V neposlední řadě stěžovatel namítá, že se NSS odmítl zabývat některými jeho argumenty, neboť je vznesl až v kasační stížnosti (bod 19 rozsudku NSS, srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.). Takový postup je ústavně v pořádku: pokud jsou jednotlivci procesně liknaví, nemohou argumentaci „dohánět“ až později (nejnověji nález ze dne 20. 5. 2025 sp. zn. III. ÚS 1878/24, body 24 a 25).

11. Ústavní soud proto ústavní stížnost odmítl jako návrh zjevně neopodstatněný [§ 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu].

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 29. července 2026

Lucie Dolanská Bányaiová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Monika Zbořilová

